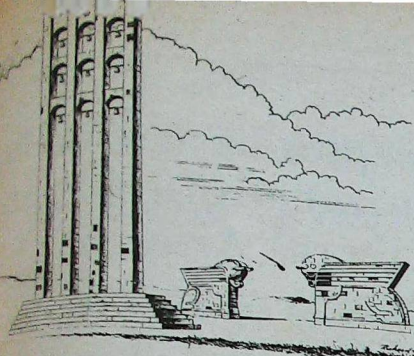

ՄԱՍՏՐԱՄԱՍ ՏԱՐԱՐԱԲԱԴ

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET.

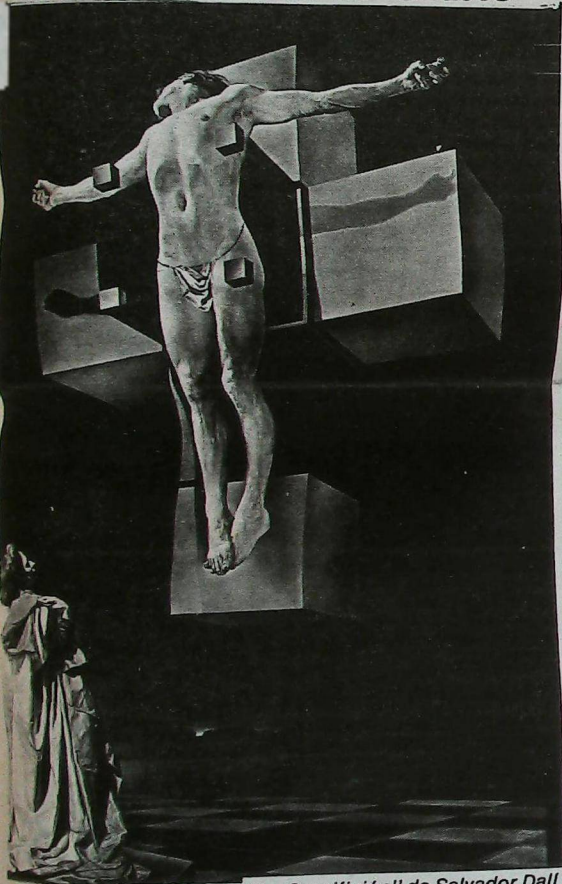
BUENOS
AIRES
AÑO XI
N° 331

Miércoles
3
de abril
de 1985

Saludo de Pascuas:

-“Cristo resucitó
de entre los muertos”

-“Bendita sea
la resurrección de Cristo”

“La Crucifixión” de Salvador Dalí

Հնորհաւոր Ս. Զատիկ

Ս. Գարուժեան Տօնին առթիւ, Սարտարապատ Ջերմօրէն
կը շնորհաւորէ Հարաւային Ամերիկահայութիւնը:

El Dr. Roberto Malkassian dio un informe sobre las sesiones de la O.N.U.

Ante una sala completamente colmada por asistentes, el jueves 28 de marzo ppdo. tuvo lugar el informe del representante de la colectividad armenia de la Argentina ante la Comisión de Derechos Humanos de la O.N.U., Dr. Roberto Malkassian.

El acto estuvo organizado por la Asamblea Interinstitucional Armenia y se realizó en el salón de actos de la Unión Comptriótica Armenia de Marash.

Se encontraban presentes Monseñor Krikoris Pouniatian, Primado de la Iglesia Apostólica Armenia para la Argentina, el R.P. Asbed Balian, Monseñor Harutiun Tekeyán y el R.P. Gomidas Beodjekian por parte de la Comunidad Católica Armenia; los benefactores Marta Diarbekirian y Vahé Tchinosian, el presidente honorario de la Unión General Armenia de Beneficencia, Sr. Haig Emirian y directivos de las entidades que conforman la Asamblea.

En primer término, hizo uso de la palabra el escribano Gregorio Hairabedian, presidente de la Asamblea, quien habló sobre el objetivo de la misma. (Ver texto en página 6). Acto seguido, presentó su informe el Dr. Roberto Malkassian, cuyas palabras transcribimos en las págs. 7 y 8. Por último, se desarrolló un interesante intercambio de preguntas y respuestas, sobre las cuales nos detendremos en próximos números.

Cabe destacar que al término de la reunión se produjo un importante número de donaciones voluntarias.

INFORME

El objetivo de esta Asamblea es obtener el reconocimiento internacional del genocidio armenio por medios pacíficos. El ámbito en que ese reconocimiento debe producirse es el de la O.N.U., es lo que establece el Derecho Internacional Contemporáneo.

Dentro de la O.N.U., el órgano que debe proceder, que debe pronunciar ese reconocimiento es la Comisión de Derecho Internacional a través de una Resolución. Es decir que lo que los armenios estamos persiguiendo es la obtención de un papel, un papel que —a lo mejor— tiene un cuarto de página de extensión. Ahora ¿cuál es el camino para llegar a esa resolución? La Comisión de Derecho Internacional es un órgano de naturaleza política, compuesta por cuarenta y tres estados.

Cuando un tema relacionado con los derechos humanos atrae su atención, por ejemplo, el genocidio, procede a la elaboración de un Informe técnico al respecto.

Ese informe no es elaborado directamente por la Comisión, sino por otro órgano de naturaleza jurídica, de naturaleza técnica y científica que se llama Subcomisión de Prevención de Discriminaciones y Protección a las Minorías.

Esta Subcomisión está compuesta por veintiséis expertos que son designados por su capacidad y especialidad y que no representan a sus estados de origen. Este órgano es el que se reúne durante el mes de agosto de cada año y al cual la Asamblea concurrió a través de su delegado, en agosto del año pasado.

Es aquí donde se encuentra la base, donde se encuentra el primer peldaño de nuestra gestión. Todos Uds. saben que, desde 1971, comenzó en las Naciones Unidas el tratamiento de un Informe sobre Prevención y Represión del Crimen del Genocidio. También saben que la Comisión de Derechos Humanos encomendó a la Subcomisión la elaboración de

dicho informe que estuvo a cargo de un experto ruandés. Un tremendo fracaso para los armenios, para todos los armenios fue que, en 1978, la Subcomisión decidiera remitir el Informe del ruandés a la Comisión de Derechos Humanos sin el parágrafo 30 que se refería al genocidio de los armenios.

Esto no ha sido solamente el capricho del ruandés; esto ha tenido que ser aprobado por la Subcomisión, integrada por veintiséis expertos, no sólo por el ruandés. Y eso ha sido un tremendo fracaso para todos los armenios de todo el mundo.

Afortunadamente, en febrero de 1979, cuando se reúne la Comisión, reacciona a tiempo y devuelve el Informe a la Subcomisión para que ésta proceda a una versión definitiva del mismo. De allí en más, según explicara públicamente en Buenos Aires, el prof. Theo Van Boven, el año pasado, director

(continúa en pág. 7)

Centenario de la Organización Armenagán

1885 *Primer y único partido político fundado en Armenia,
precursor de la Organización Demócrata Liberal Armenia* 1985
(Ramgavár Azadagán)

Sra. Rebeca Youssefian, su fallecimiento

El sábado 30 de marzo ppdo., falleció en la ciudad de Córdoba, la Sra. Rebeca Sarafian de Youssefian.

Sus restos fueron trasladados a esta capital y fueron velados en la sede de la U.G.A.B., en donde recibió el último adiós de sus familiares, amigos y de la gran familia de Parecordzagán.

Había nacido en Urfa, en 1904 y desde temprana edad vivió las difíciles horas del genocidio, en el transcurso de las cuales perdió a sus familiares.

Salvada de la masacre, contrajo enlace con el Sr.

Daniel Youssefian y se estableció en Alepo.

Como mucho de sus connacionales, debió emigrar de su patria de origen para establecerse en tierras lejanas. Así llegó a la Argentina en donde se dedicó a distintas actividades comunitarias, a tiempo que educaba a sus hijos en el seno de las tradiciones armenias y cristianas y desarrollaba tareas benéficas. Por ello, y teniendo en cuenta esta actividad, la U.G.A.B. la declaró "Socia benefactora".

Sus hijos, Surén, Arshag,

Eva y Alicia, sus hijos políticos, María Kafafian, Nelly Gegalian, Anahid Elmessekian, Haig Shahinian y el Dr. Jorge Kasparian participan activamente de la vida comunitaria. Por su parte, su hijo mayor, José Youssefian, es miembro del Consejo Central de la Unión General Armenia de Beneficencia y presidente de la filial local de la institución. Además, el año pasado, durante su visita pastoral a nuestro país, S.S. Vazken I lo condecoró con la orden de San Gregorio El Iluminador en primer grado.

Pronta mejoría:

ARMEN MASIS SIMONIAN

Se encuentra en franca mejoría, luego de la intervención quirúrgica a la que fuera sometido.

"Por encima de toda preferencia ideológica, de toda consideración particular, está la seguridad de la Madre Patria".

**S.S. VAZKEN I
San Etchmiadzin, 1985**

Proyección de los audiovisuales

"Mi tierra Armenia" y "Armenia ayer, Armenia hoy"

de Martín Keskiskian

el domingo 7 de abril a las 21.30

en el Salón Ricardo Rojas

de la Feria Internacional del Libro

Figueroa Alcorta y Pueyrredón

30 DE ABRIL Cocktail - danzante

*organizado por la Liga de Jóvenes de la U.G.A.B.
en la boite "Platino"*

Sinclair 3195. Capital

22.00 hs.

ARLEMA PRODUCCIONES PRESENTA A ARTURO KOUYOUMDJIAN Y SU GRUPO

MARIO KIRLIS: teclados

LEVON "GHEVOND" DARZIBASHIAN: batería

RAUL BARRERA: clarinete y saxo

NEGRUCHO: bajo

FEKY: guitarra

CASAMIENTOS- CUMPLEAÑOS- FIESTAS-

Para su contratación llamar a:

T.E.: 826-2448 (de 13 a 19 hs.) y 571-1684 (de 15.30 a 18.30 hs.)

Conceptos básicos de la Organización Demócrata Liberal Armenia

POR EL SR. HAIG SHAHINIAN

Evolución de la diáspora

1° etapa	2° etapa	3° etapa
Epopeya	Conservación de la armenidad	Objetivo supremo
Masacre Exodo Reagrupamiento	Familia, iglesia, escuela, cultura, deporte, sociales, periodístico	Restitución de la dignidad armenia Devolución de los territorios

Constitución de la diáspora armenia

Religión

Católicos Apostólicos Armenios
Mekhitaristas - Católicos Romanos
Protestantes

Educación

Primario - Secundario
Universitario - Seminarios
Academias - Museos

Cultura

Festivales - Pintura - Escultura
Música - Teatro - Cine - Coros
Bibliotecas - Imprenta - Conferencias
Exposiciones - Folklore - Tradiciones
Literatura

Deporte

Campos deportivos
Olimpiadas
Scultismo

Social

Camaradería - Damas - Jóvenes - Asilos
Beneficencia - Cementerios - Centros médicos
Hospitales - Uniones Compatrióticas

Político

Periodístico - Ideológico
Congresos
Causa armenia

Epílogo

Hemos analizado la esencia y pensamiento de la O.D.L.A. frente a los temas más importantes del mundo armenio.

Sin duda alguna, la situación no es fácil y nos encontramos ante problemas que parecen irresolubles; pero no es así; todo necesita su tiempo. Los problemas armenios debemos solucionarlos los armenios, aunque sabemos que está supeditado a una situación internacional, que no depende de nosotros. La O.D.L.A. es muy conciente de este estado y sabe evaluar la potencia y limitaciones de nuestra nación.

La O.D.L.A. quiere una Armenia libre asentada en sus territorios históricos, bajo un régimen democrático liberal.

La O.D.L.A. quiere una diáspora unida bajo una sola conducción, que rija y vele por los altos intereses nacionales.

La O.D.L.A. quiere una sola bandera, respetada y querida por todos por igual. Pero conciente de lo antedicho, por ciertas limitaciones, debemos ganar tiempo y fortalecer a la nación armenia; y en la diáspora al "HAIABAHMANUM" (conservación de la armenidad) que es nuestra potencia, para que, por generaciones y generaciones, si es necesario, se conserve nuestra lucha y se transmita nuestra causa hasta llegar, en el momento oportuno, a la victoria final.

FIN

HACE SETENTA AÑOS:

-Año del 70° aniversario del genocidio armenio-

Testimonio del Semanario "The Outlook"

Las atrocidades turcas en Armenia

(continúa del número anterior)

El Presidente... del Colegio de... pasó dos semanas en Constantinopla en julio último, e informa que un oficial turco le relató que los oficiales germanos estaban dando instrucciones regulares a los turcos, de que deberían dirigirse prorrato hacia los Dardanelos. El turco afirmó que estaba asombrado de algunas de las instrucciones recibidas. "Los turcos" —dijo él— "tienen la fama de ser una de las razas más crueles y faltas de sentimientos. 'Cruel como un turco' se ha convertido en un proverbio, pero nuestros instructores alemanes sobrepasan por cierto, todo lo que pudieran haber hecho o planeado los turcos, y ellos son cristianos".

En la ciudad de Diarbakir, el Comité Americano tenía un misionero con su esposa, el Dr. y la Sra. Floyd O. Smith, ciudadanos americanos. Sus vecinos misioneros más cercanos estaban en Mardin, a cincuenta millas al sur, y en Harput, a noventa millas al norte. El Dr. Smith atendía a varios armenios que habían sido cruelmente torturados por los oficiales turcos. La Sra. Smith, con su bebé, se dirigió a Harput, donde en ese momento las cosas estaban más calmas, mientras que el Dr. Smith permaneció en su puesto. El Comité Americano se enteró, primero a través de Constantinopla, y después por el Departamento de Estado de Washington, que el Dr. Smith había sido llevado por orden de la corte marcial a Beirut, y que la Sra. Smith también fue obligada a alejarse de Harput a Beirut, con escolta militar,

para unirse a su esposo. Se negó permiso a los misioneros para acompañarla.

Los cargos levantados contra el Dr. Smith por las autoridades turcas, fueron que él y su esposa usaban en su correspondencia personal un código, como lo probaban cartas interceptadas y presentadas por un testigo, y que el Dr. Smith era un súbdito de Turquía y otros cargos graves. Hacia mediados de julio, un telegrama del Dr. Smith informó que éste se encontraba con su familia en la isla de Rodos, evidentemente expulsado del país. Otros detalles hasta ahora no se han recibido.

Los profesores armenios de uno de los colegios armenios en Turquía, todos los cuales han estudiado en el extranjero, fueron arrestados en junio y llevados a prisión. No se pronunciaron cargos contra ellos. Luego fueron cruelmente torturados para hacerles confesar golpes para derrocar al gobierno. Después de largas torturas, fueron muertos en grandes cantidades con otros hombres armenios, aproximadamente ciento cincuenta.

Generalmente, los maestros de escuelas americanas fueron tratados mejor que otros, aunque algunos también fueron tratados como se menciona arriba o deportados.

Las siguientes citas son de muchas comunicaciones que se reciben ahora en este país, escritas por misioneros y otros que, en su mayor parte, escribieron luego de que lograron salir del país. Estas declara-

ciones de hecho son absolutamente confiables.

Un residente británico, misionero del Comité Americano, un canadiense, que había estado treinta años en Turquía, escribe como sigue. Estuvo internado durante seis semanas, y finalmente se le dio a elegir entre dejar el país o seguir más hacia el interior. Su nombre no se puede revelar.

Uds. probablemente han sabido algo de la triste condición de los armenios a través de los diarios, pero probablemente nada surge que pueda reflejar en forma adecuada las condiciones desesperantes en que esa gente se encuentra. Habrán escuchado que Zeitun ha dejado de existir como ciudad armenia. Los habitantes han sido esparcidos, la ciudad ocupada por los turcos, y su real nombre cambiado. Lo mismo también es cierto para Hadjin, excepto que, creo, el nombre no ha sido cambiado.

Los armenios de las regiones de Erzerum, Bitlis y Erzingen han sido convertidos al Islam, bajo torturas. Mardin informa que prevalecen las condiciones de 1895 (años de la infame masacre). El relato es terrible al máximo grado. Más de mil familias de Hadjin llegaron recientemente a Alepo, en el último estado de miseria y el propósito es mandarlos aún más lejos. Esposos son separados por la fuerza de sus mujeres, y enviados a distancias lejanas. Los niños son separados en forma similar de sus padres.

Las siguientes líneas se

extraen de un informe de un cónsul de los Estados Unidos, enviado a un corresponsal de Outlook, autorizado para su uso, pero sin que su nombre sea hecho público:

Entre 4.300 y 4.500 familias, cerca de 28.000 personas, son movilizadas por órdenes del gobierno de los distritos de Zeitun y Marash, a lugares distantes, donde son desconocidos, y a comunidades principalmente no-cristianas. Miles ya han sido enviados al noroeste, a las provincias de Konia, Cesárea, Castiamouni, etc. mientras que otros han sido llevados al sudoeste, hasta Der-Zor, y hay informes que mencionan alrededor de Bagdad. La miseria que están sufriendo estas personas es terrible, entrar en detalles sería gastar inútilmente el tiempo, pues en estas circunstancias están sufriendo todos los tormentos imaginables.

Un informe de las condiciones en Turquía central, por la Srta., una misionera:

"Cuando estuvimos en Alepo, he visto algunas de las primeras cien familias que fueron deportadas de Hadjin, y el resto de Hadjin era esperado para el día en

que nosotros partimos o para los próximos días. Se decía que el hombre que deportaba a las personas en Diarbakir, o lo que es peor, que las mataba, las golpeaba o azotaba hasta morir. 'Los está matando vivos' y este hombre fue transferido a mediados de junio a Urfa, con el evidente propósito de continuar allí su tarea. Para entrar en otro campo, debo informar que un telegrama en código privado fue recibido alrededor del 24 de junio, diciendo que la masacre había comenzado en Mardin. ¿Adónde quieren llegar? Algunos son esparcidos, una o dos familias a un pueblo, entre pueblos musulmanes, evidentemente con la idea de forzarlos a convertirse en musulmanes. Otros son sacados de sus hogares en las montañas y llevados a través del desierto hacia Bagdad. Oficiales alemanes que llegaron a Alepo una noche, en camino de Bagdad hacia Constantinopla, declararon que encontraron por primera vez esta caravana agotada, a dos días de las afueras de Bagdad, y que el camino que hacían los miles que marchaban estaba delineado por los cuerpos de sus muertos.

(continuará)

Fe de erratas:

En nuestra edición anterior, en la nota titulada "Teyshbayni-Garmir Plur" hubo un involuntario error; lo rectificamos. Debería decir: "Esta ciudad fortaleza, ubicada al suroeste de Ereván, fue construida en el siglo VI a. de C. por el quishi..." y donde dice: "cerca del poblado de Marmashén, debe decir: cerca del poblado de Metzamor.

KOULAKSIZIAN HNOS. S.A.

Fábrica de Tejidos

DIRECTORIO 3667. (1678) CASEROS
T.E.: 750-4632/ 3501Para la Comodidad de la
Colectividad Residente en
BELGRANO

María Teresa

REPOSTERÍA Y COMIDAS ORIENTALES PARA LLEVAR

LEHMEYUN BACLAVA ETC

Se preparan comidas y postres por encargo

Amenábar 2059

Capital

-U.G.A.B.-

Cursos Especiales

Horarios: de 19.00 a 21.00 hs.

próximamente:

Curso acelerado de Dactilografía

Curso acelerado para adultos de Inglés funcional

Curso de computación

Profesores especializados

-ABIERTA LA INSCRIPCION-

-ARMENIA 1322 - Capital Federal

A cuarenta y un años
de su fallecimiento:

Vahán Tekeyan sigue vivo en sus obras

A cuarenta y un años del fallecimiento del poeta Vahán Tekeyán, su espíritu sigue vivo en sus poesías, llenas de emoción y sentimiento por la humanidad.

En él son frecuentes los temas patrios, amorosos y humanos, en los que pone

de manifiesto verdadera devoción por la raza humana y su identidad nacional.

Para profundizar sus pensamientos, basta con releer la obra de este inmortal poeta y considerar lo que dice de él una personalidad como Hagop Oshagán:

Balance

Balance: ¿qué quedó de la vida, qué me quedó? lo que di a los demás, ¡extraño! solamente eso. Un afecto oscuro, bendiciones inaudibles, un corazón carcomido y a veces, una lágrima callada...

Lo que se fue para los demás, volvió endulzado y vigorizado, a quedarse en mi alma para siempre; lo que se llevó el amor de mí, no se perdió. Dios me lo devolvió aderezando con él mi vida fragante...

Y ahora, ¡oh, Señor! a pesar de mis sufrimientos a pesar de esa fuente de felicidad agotada para mí, yo me embriago aún con el añejo vino espumoso...

Y no digo ¿qué quedó? ¿Qué queda bajo la tierra de frágiles cañas, de las encinas arraigadas? El goce inmenso de haberse embriagado de Sol.

Vahán Tekeyán

Vahán Tekeyan

Para Vahan Tekeyán escribir era la vida, era mo-
vimiento, como el enojo y la tormenta para el hombre

habitado al mar.

Visto desde este punto de vista, su actividad como publicista y literato se torna clara y comprensible. ¿Escribir versos? he aquí otras de sus pasiones...

Nadie como él puso tanta dedicación y aplicación en sus obras; alguna vez dije que el esmero es el comienzo de la pasión.

El no era modelo de perfección cuando corregía sus versos... durante años.

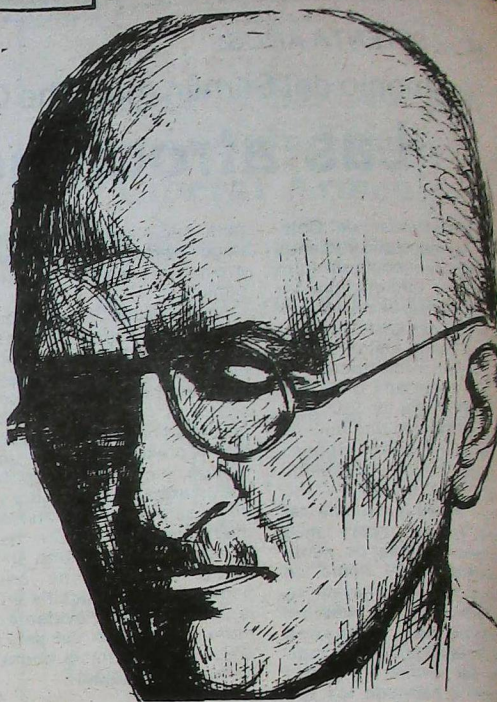
Cuando nosotros confiamos a cada palabra un mundo de vida real, en ese momento tomamos conciencia de la escasa resistencia y receptividad de las palabras.

¿Hay necesidad de decir que todas las pasiones son consuntivas? Y la pasión de escribir al menos a nosotros nos consume interiormente. Hace años que la fábrica vital, bajo el pecho de Vahán Tekeyán, es una esponja seca y encogida, que en lugar de oxígeno sólo le concede un hilo de aire.

Así viven los grandes pródigos de la pasión.

Vahán Tekeyán fue esencialmente un poeta verdadero, más aún, paralelamente, debemos agregar a ese título, el de haber sido un gran patriota, redactor y hombre público que se brindó a su pueblo, a la lucha por la existencia nacional y por el desarrollo de la renacida Patria Armenia.

Estuvo constantemente sirviendo en las primeras líneas de lucha como una

"Vahán Tekeyan" por Ashod Zorian

de las figuras dirigentes del Partido Demócrata Liberal, (Ramgavár Azadagán), como miembro de la Delegación Nacional y, durante largos años, como redactor del periódico "Arev".

Fue el campeón del convencimiento y del idealismo y no se detuvo ante ningún tipo de sacrificios, ni aún en los casos en que fue sometido a torturas físicas.

Y otro hecho poco común pese a todas esas discusiones y violentos choques, es que Tekeyan mantuvo en todo momento su condición de hombre noble y prudente, y pese a habernos dejado hace muchos años, aún está junto a nosotros tan vivo y presente, y estará a nuestro lado con su influencia vivificante, hoy y por siempre, eternamente."

Hagop Oshagán

Del 17 al 30
de abril

Actuación
del
Ballet
Folklórico
de
Armenia
en el teatro
"Astros"

FUNCIONES:

Lun. a vier. 21.15 hs.

Sábados 20.00 y 22.30 hs.

Domingos 18.30 y 21.30 hs.

Հայաստանի Պետական Պարի Անսամբլի Անդրանիկ Եւոյթը Տեղի
Պիտի Ունենայ Ապրիլ 17-ին Ասթրոս Թատրոնի Սրահին Մէջ
Պատրաստուեցէ՛ք

Apertura de la exposición "24 de abril"

Organizado por el Colegio Mekhitarista de esta capital, el miércoles 27 de marzo p.p.d. fue inaugurado el salón "24 de abril", en adhesión al 70° aniversario del genocidio armenio.

Una numerosa concurrencia, reunida en los salones del Centro "Islas Malvinas", pudo apreciar la obra de numerosos expositores, quienes -motivados por el tema del genocidio armenio- presentaron obras de carácter importante, hecho que dio un marco adecuado a esta realización del Colegio Mekhitarista.

En el acto de apertura hi-

cieron uso de la palabra el R.P. Manuel Balian y el arquitecto Bodourian, quienes se refirieron al acto en sí, además de agradecer la participación de importantes artistas de nuestro medio y del jurado, que desarrolló una eficiente labor.

Acto seguido, se procedió a la entrega de premios a los ganadores, quienes fueron: Alberto López (escultura), Matilde Marín (grabado), Santiago Caneda (pintura), y Alberto Lencioni (dibujo). Entre estos, vale la pena destacar, también a Lázaro Djibilian, segundo premio de escultura.

Fotos: Martín Keskiskian

El R.P. Balian y el arquitecto Jorge Bodourian con los expositores.

Párrafo aparte merece la organización de esta actividad, sin duda difícil por la cantidad y calidad de los expositores. Sin embargo, todo había sido previsto y muy bien sincronizado por la Comisión organizadora, que recibió elogiosos comentarios, a los que se suman ahora los nuestros.

Durante el acto, también le fue entregada una plaqueta al artista Manuel Gheridian, en reconocimiento a su labor como jurado del concurso.

Lázaro Djibilian y su obra "De una caravana", 2° premio de Escultura.

Alberto López

Matilde Marín

Santiago Caneda

Alberto Lencioni

El R.P. Balian entrega una plaqueta a Manuel Gheridian.

PROBING

Consultores de Empresas

- Sistemas administrativos - Computación
- Recursos humanos
- Selección de personal superior
- Sociedades comerciales.
- Asesoramiento impositivo.
- Asesoramiento en gestión de negocios.

Paraná 539 - 4° Of. 29
(1017) Capital - TE.: 46-6727

TALLER SARKIS CLASES DE DIBUJO Y PINTURA

teórico-prácticas-audiovisuales
Clases individuales y en grupos reducidos
SARMIENTO 1586 3° B. CAPITAL.

Informes: 751-4769 de 8.00 a 11.00 hs.

U.G.A.B. CAMPEON de Fútbol de Salón

de la Asociación Metropolitana
de Fútbol de Salón
en categorías Reserva y Juvenil

**Básquet
Masculino
U.G.A.B.
Jueves
de 16.30 a 24.00 hs.**

Equipos federados
-INSCRIBASE-

**Volley
Masculino - Femenino
U.G.A.B.**

**Lunes y miércoles
de 16.30 a 24.00 hs.**

Equipos federados
-INSCRIBASE-

**Fútbol de Salón
U.G.A.B.**

**Martes y viernes
de 16.30 a 24.00 hs.**

Equipos federados
-Inscribase-

Escuela de yudo

A PARTIR DEL 10 de abril EDAD LIBRE

Miérc. a partir de las 17.00 y sáb. a partir de las 18.00 hs.

PROFESOR: PEDRO FUKURA 6° DAN

(Entrenador de la Selección Nacional)
Abierta la inscripción en Secretaría

INSCRIBASE

GIMNASIA JAZZ Y MODELADORA

Lunes y miércoles de 11 a 12 hs. a partir del 1-4-85
Profesora: Silvana Heredia - P.N.E.F.

U.G.A.B. - ARMENIA 1322 - Capital Federal

Informe del Dr. R. Malkassian sobre las sesiones de la O.N.U.

Palabras del escribano Gregorio Hairabedian

La Asamblea Interinstitucional Armenia (A.I.A.) está compuesta por diversas entidades que conforman el espectro de la comunidad armenia de Buenos Aires. Es decir, que se ha dado el caso de la convergencia de entidades e instituciones que tienen distintas motivaciones de existencia; distintas concepciones sobre la vida, sobre la historia, sobre la naturaleza; distintas concepciones políticas, religiosas o sociales pero que han logrado converger en un propósito común, en un propósito muy concreto, muy específico y está circunscripto —como todos Uds. saben— a la lucha que la A.I.A. ha emprendido desde Buenos Aires para trabajar en pro del reconocimiento del genocidio del que fue víctima el pueblo armenio.

Este objetivo, que insisto, es el único que persigue la Asamblea, se integra, creemos nosotros, a través de nuestra propia particularidad, de nuestras propias características culturales e históricas, en las luchas de los hombres y de los pueblos que trabajan por la paz, que trabajan por el desarme y que trabajan por la amistad de los pueblos.

Lo hacemos desde el punto de vista de la particularidad armenia, y por lo tanto, vinculado con su cultura, con su historia, con sus tradiciones e —inclusivo— con sus expresiones religiosas.

La organización de la A.I.A. es democrática y pluralista, es decir que en su seno, como hice referencia antes, existen distintas expresiones de carácter ideológico, que en forma democrática, por consenso democrático, con participación de todos los representantes de cada una de las instituciones, resuelven sobre los problemas que les son inherentes.

No hay ningún tipo de hegemonía, y la dirección, esta dirección que está aquí, es una dirección colectiva, o sea que en el caso de hoy, la presidencia que tengo el honor de desempeñar es solamente una actitud transitoria que no me otorga ningún título de ningún carácter; simplemente el presidente es el coordinador de las tareas y de las sesiones de la Asamblea.

Integran la Asamblea: la Asociación Cultural Tekeyan, la Asociación Misionera Armenia de la Argentina, el Comité Argentino-Armenio de la U.C.R., la Comunidad Católica Armenia, la Congregación Evangélica Armenia, el Consejo Profesional Argentino-Armenio, la Asociación de Padres del Colegio Mekhitarista, la Escuela e Iglesia Armenia de Vicente López, los periódicos Sardarabad, Seván y Sharyum, la U.C.A. de Aintab, la U.C.A. de Marash, la Unión Cultural Armenia, la Unión Cultural Sharyum, la Unión General Armenia de Beneficencia y la Unión Residentes Armenios de Hadjin.

Como Uds. podrán apreciar, es un espectro muy amplio y muy representativo de nuestra colectividad.

Nosotros no perseguimos ni el éxito ni el triunfo como expresiones de un sensualismo competitivo. Nosotros perseguimos la verdad y la justicia, y creemos que el criterio de la verdad es la práctica. No está en nuestras palabras ni en nuestras supuestas ideas, sino que está precisamente en lo que el hombre hace todos los días y en cada momento, y por eso, la verdad de la Asamblea va a resultar exclusivamente de lo que hace.

No vale, no tiene sentido y no queremos que se nos juzgue por las palabras o

Esc. Gregorio Hairabedian

por la autoconciencia que tenemos por nuestra misión. Queremos que se nos juzgue por lo que hacemos y por lo que haremos.

Queremos demostrar la verdad, y en esa tarea de demostración de la verdad, que es cíclopea, que no es una tarea fácil, tenemos que recurrir a expedientes, a elementos que —hasta ahora— no hemos utilizado.

No basta con expresiones grandilocuentes, no basta con palabras hechas, no basta con los lugares comunes de siempre; se requiere antes que nada, el estudio profundo, se requiere la comprensión, se requiere la tolerancia de las ideas.

No consideramos enemigos a los demás, porque pensamos de manera diferente; consideramos que somos personas que coexistimos dentro de un ambiente de disidencias si así es necesario, pero bajo ningún punto de vista, tratándonos como enemigos manifestos o no.

En esa tarea se requiere tanto la fuerza espiritual, la fuerza del conocimiento teórico, como la fuerza material. Y es evidente que, en ese sentido, igualmente tenemos carencias.

Por eso, hemos comenzado nuestra labor con una autocrítica, la autocrítica que surge de casi un año de acción y que, como Uds. pueden apreciar si siguen

un poco de cerca la actividad de la Asamblea, habla una serie de errores involuntarios, sino producto —quizá— de la inexperiencia o producto del apasionamiento, que han sido superados, y hoy podemos mostrar una acción, una actividad mucho más orgánica y mucho más precisa.

Como método de acción, apelamos a la vía pacífica, o sea a la propaganda, a la difusión, a la acción legal, a la acción parlamentaria, a la acción ante los organismos internacionales. Y entendemos que esa vía no está agotada, enfatizo, entendemos que esa vía no está agotada. No es cierto que los armenios del mundo hayan trabajado orgánicamente, inteligentemente, organizadamente con los métodos pacíficos, con los métodos que nos permiten, en este momento, la presencia de organismos internacionales que antes no existían y en el caso específico, nuestra presencia en la democracia, que tampoco existía.

O sea que nosotros, desde nuestro punto de vista, no tendremos nunca más que aclarar nada con respecto al método de acción; nuestro método de acción es el método de la acción pacífica.

No constituimos ninguna organización nueva; ésta no es otra organización de la colectividad; ésta es una organización que —como dije al comienzo— está conformada por las distintas corrientes de opinión, que tienen vida propia e independiente y continuarán teniendo dentro del seno de nuestra colectividad. No somos, entonces, una organización nueva; somos una organización que —dentro del consenso— tiene un objetivo común y por eso nos llamamos Asamblea.

Tampoco nos hemos

constituido para atacar a alguna organización, para enfrentarnos a una entidad específica, bajo ningún punto de vista. Nos hemos formado en pro de algo, con un propósito determinado y claro. Nos podemos equivocar, podemos cometer errores, nos faltará experiencia, pero —bajo ningún punto de vista— nos constituimos en un medio, en un centro de agresión hacia cualquier entidad que conforma la comunidad armenia de la República Argentina, ni de ningún otro lado.

Reconocemos también los trabajos anteriores que se han hecho, porque no podemos afirmar que esta acción en pro del reconocimiento del genocidio haya sido iniciada por nosotros, lo que decimos es que continuamos esa acción con un modo diferente, con una metodología diferente, con una filosofía de acción distinta, donde se rechaza todo tipo de hegemonismo, donde se rechaza todo tipo de personalismo, donde se rechaza todo tipo de sectarismo, donde se rechaza todo tipo de fanatismo, donde se rechaza todo tipo de mesianismo.

Consideramos que los pueblos no son imbéciles, que son hombres inteligentes en mayor o menor grado y aquellos que entienden o aquellos que tienen realmente más conocimiento, tienen —al mismo tiempo— la obligación de transmitir sus conocimientos y de formar y educar a quienes ellos entienden que han caído o incurrir en la ignorancia.

Es evidente —como Uds. podrán apreciar— que también hay algunas entidades que faltan en esa Asamblea; y yo pregunto: ¿a quién perjudica la ausencia de esas entidades? ¿a quién beneficia ob-

(continúa en la pág. sig.)

VICENSU KERESTEGIAN

ALFOMBRAS

SECCION TALLER

Lavado manual con abrillantamiento natural

SECADO SOLAR

COMPRA-VENTA-CANJE

DEPOSITO-ANTIPOILLA y FUMIGACION RESTAURACION A NUEVO

Desde 1918

AV. JUAN B. JUSTO 6276. Cap. Fed.

T.E.: 69-9531

RIGAR'S

Camisería exclusiva

Remises

Sepellos

Traslados

CASA Rivera

CORALLO, CUFARO Y CIA.

Jubilados, pensionados, cónyuges y filiales. sin cargo

Av. Córdoba 4902

T.E.: 773-2800/772-3288

Su café molido al gusto oriental

"Gran Visir"

Boedo 510 Tel. 97-4763

Informe del Dr. R. Malkassian sobre las sesiones de la O.N.U.

Palabras del esc. Hairabedian

activamente la separación o la división de la Asamblea? No voy a formular ninguna afirmación; simplemente quiero transmitir a ustedes esta reflexión para decir y para sostener que una entidad con el propósito que les he señalado, con la organización a que he hecho referencia, con la tolerancia y el espíritu de comprensión y de fraternidad que la rige, no merece —bajo ningún punto de vista— salvo algunas apreciaciones que escapan de la racionalidad más elemental, que no estemos todas las organizaciones de la comunidad representadas en la Asamblea, con estos hombres o con otros hombres, pero todos juntos en una misma unidad de acción.

Los que están aquí, en esta mesa: el Sr. Donikian, representa a la Unión Cultural Armenia; el Sr. Akian representa a los padres de los alumnos del Colegio Mekhitarista, el Sr. Agacan, a la Escuela e Iglesia Armenia de Vicente López; el Sr. Dicranian, a la Unión General Armenia de Beneficencia; el Dr. Bayramian, al Consejo Profesional Argentino-Armenio; el Sr. Vartán Shahinian, a la Asociación Cultural Tekeyan; el Sr. Bartamian, a la U.C.A. de Marash y el Dr. Karahanian, al Comité Argentino-Armenio de la U.C.R. Están también presentes el Dr. Dante Asilian, en representación de la Unión Cultural Sharyum; el Sr. Kavukyan representa a la Comunidad Católica Armenia; el Dr. Charukian, a la Asociación Misionera Armenia; la U.C.A. de Aintab, representada por el Sr. Alejandro Abadian y la Unión Residentes Armenios de Haddjin, representada por el Sr. Armando Babahejian.

Esto que es formal, aparentemente formal, tiene su importancia, pues —como dije hace un momento— no quiero hacer un momento de fuerza, sino que es una representatividad real, que existe en esta Asamblea.

Además de lo señalado, la Asamblea también desplegó otras actividades, como por ejemplo, en el mes de febrero, tuvimos una entrevista con la Comisión de Relaciones Exteriores de la Cámara de Diputados de la Nación, cuyo presidente es el Dr. Federico Storani, donde se discutió el proyecto elaborado por esa Comisión, mediante el cual el Congreso, la

Cámara de Diputados, específicamente, reconoce precisamente esta labor y resuelve dirigirse al Poder Ejecutivo para que instrumente las acciones del caso en pro del reconocimiento de nuestra causa.

Hace pocos días, el Presidente de la Comisión de Relaciones Internacionales, Dr. Karahanian, estuvo en Uruguay en la reunión de los Parlamentarios Latinoamericanos del Cono Sur, tanto de países que tienen gobierno democrático como de aquellos que no lo tienen y también con el ministro de Relaciones Exteriores del Uruguay, Dr. Iglesias.

Hemos mantenido distintas reuniones, como la de ayer, por ejemplo, en esta misma institución, con el Vicepresidente de la Internacional Socialista.

No me gusta hacer referencia de carácter propagandístico a los hechos y acciones nuestras que no son malas, que son pocas, que están dentro de nuestras limitaciones y también dentro de nuestra propia experiencia; que son reales, que son concretas, que son objetivas; no buscan el éxito y el triunfo, buscan la verdad y la justicia.

En este marco, el Dr. Malkassian viajó a Ginebra, en representación nuestra, para asistir a las sesiones de la Comisión por los Derechos Humanos de las Naciones Unidas, que se reunió en Ginebra entre febrero y marzo de este año.

Fue con el mismo objetivo con el que asistió en agosto del año pasado a las reuniones de la Subcomisión de expertos. Fue para llevar nuestra inquietud, nuestro requerimiento, nuestra ansiedad, para llevar nuestros reclamos y para hacer una tarea en común con cualquier otro armenio o con cualquier otra organización armenia con fines y propósitos similares, y él en su informe, seguramente explicará al respecto.

Esto no es una misión de carácter personal, o sea que nosotros no trabajamos en función de un proyecto personal del Dr. Malkassian. El Dr. Malkassian

es un distinguido profesional y un hombre de bien, un experto en la materia y ha sido elegido democráticamente por la Asamblea para representarnos en ese evento.

Pero eso no significa —como algunos atribuyen maliciosamente— que esta es una acción tendiente a personificar la acción, a proyectar todo en función de una persona, que en este caso sería el Dr. Malkassian. Rechazamos categóricamente eso y sostenemos —como dije— que el Dr. Malkassian representa precisamente a esta Asamblea.

Seguramente encontraremos otros elementos, otros recursos a esto, porque no basta con una o con dos personas; tampoco basta con las distintas colaboraciones recibidas, como por ejemplo, las colaboraciones financieras que son sustanciales, que son fundamentales, sin las cuales este organismo dejaría de existir.

Agradecemos profundamente a aquellos que han colaborado realmente, inclusive más allá de sus posibilidades económicas, para que la Asamblea tenga vigencia y para que el viaje y todo lo que hizo el Dr. Malkassian en Ginebra, sobre lo que ahora les informará, se pudiera haber concretado y se concretó. De modo que insisto nuevamente en el agradecimiento de la Asamblea a todos aquellos que colaboraron e insto a los presentes a hacerlo también voluntariamente, sin recurrir a la vieja metodología de la caridad, en muchos casos.

Muchas gracias.

Informe del Dr. Malkassian

(viene de pág. 1)

en aquel entonces de la División de Derechos Humanos de las Naciones Unidas, es por su propia iniciativa personal que se logró designar a un nuevo relator, en 1983, al prof. Whitacker, para que reelabore y ponga al día el Informe de ruandés.

La primera oportunidad en la que existía la posibilidad de intervenir en lo referente al estado del

Informe del Dr. Malkassian

nuevo Informe fue en la sesión de la Subcomisión en agosto de 1984, en Ginebra. Es aquí donde la A.I.A. comienza a tomar un rol protagónico en la cuestión. Conciente sobre que el fracaso de 1978, se debió no sólo a la presión de Turquía sobre el ruandés, sino también al manejo equivocado del tema del tema del genocidio armenio en la Subcomisión, nuestra joven Asamblea decidió evitar errores del pasado y encarrilar en la forma más correcta y segura posible la cuestión.

¿Qué hizo esta Asamblea ante la Subcomisión en agosto del año pasado, al enviarme como delegado? Lo voy a resumir en tres puntos. Esto ya ha sido materia de bastante difusión, pero es necesario recordarlo, atento a las consecuencias de aquello que se ha vivido ahora, en febrero, sino sería un poco difícil unir cabos entre una y otra cosa. En primer lugar, la Asamblea ha hecho las gestiones necesarias y logró que el tema "Informe sobre el genocidio" fuera tratado, ya que "misteriosamente" había desaparecido del Orden del Día. En segundo lugar, instó al prof. Whitacker para que no sólo hablara del genocidio en general, sino para que hiciera mención específica del caso armenio, y promoviera un debate al respecto; lo que así se hizo.

En tercer lugar, impulsó la intervención de cierto número de expertos y de organismos internacionales no gubernamentales, que son verdaderos pilares de las Naciones Unidas en el tema de los Derechos Humanos, para que no sólo afirmaran la realidad histórica del genocidio armenio sino que pidieran también a Whitacker la inclusión del ejemplo armenio en el informe, como caso de genocidio. Esto también se cumplió.

Toda esta acción llevaba como finalidad establecer, desde el primer momento, las bases sobre las cuales debe fundarse Whitacker para confeccionar su Informe, asegurando su propia posición al respecto, comprometiendo desde ya a un grupo activo de expertos, miembros de la Subcomisión y haciendo ver a otro grupo activo de expertos, recientemente ingresados a la Subcomisión, que existía todo un movimiento entre sus colegas en favor del caso armenio, al mismo tiempo que se les explicó a estos nuevos, el tema y se les entregó documentación jurídica e histórica.

Todo esto, dicho en forma resumida, es lo que se logró en agosto de 1984 y en prueba de ello son estos dos documentos, que son las actas resumidas de las sesiones de los días 7 y 8 de agosto de 1984 y sobre todo, este informe elaborado por el relator especial Dr. Despouy, informe de la Subcomisión que fuese difundido y saliera publicado en octubre de 1984.

¿Por qué este Informe es de fundamental importancia para nuestra causa? Aquí entramos en la segunda etapa de la acción de la Asamblea en la O.N.U., que con-

siste en su intervención, durante los meses de febrero y marzo, más exactamente en las sesiones que duraron del 4 de febrero al 15 de marzo de este año, para las que se me honró nuevamente con el carácter de delegado de la Asamblea.

Vamos ahora a la acción que hicimos en febrero ante la Comisión de Derechos Humanos. Como acabó de expresarse, este documento es el Informe que la Subcomisión eleva a la Comisión de Derechos Humanos, haciendo conocer el trabajo que realiza en su última sesión, es decir en agosto del año pasado y las resoluciones que adopta, o sea un total de treinta y siete resoluciones incorporadas en este documento. La primera de estas resoluciones se refiere al Informe sobre Genocidio y expresa lo siguiente:

La Resolución comienza con el siguiente título: "Examen de los nuevos acontecimientos ocurridos en las esferas de que se ha ocupado la Comisión" y aquí hay una llamada, la llamada 31°, que quiero que retengan porque voy a hacer una aclaración fundamental al respecto. A veces, las notas o llamadas tienen un valor muy superior al del mismo artículo; eso lo conocemos bien los abogados en este país, porque nuestro Código Civil, por ej. está plagado de este tipo de cuestiones. A veces una llamada o una nota modifica el sentido, el concepto de un artículo, y eso sucede en Derecho Internacional y también, lógicamente, en este caso. "La Subcomisión de Prevención de Discriminaciones y Protección a las Minorías, habiendo examinado el Informe realizado y actualizado preliminar sobre la cuestión de la prevención y sanción del tema del genocidio, presentada por el Dr. Whitacker, expresando su agradecimiento al relator especial por su trabajo y preparación del Informe preliminar" todo esto está referido a lo que se está haciendo en agosto, esto es lo importante aquí: 1°) pide al relator especial que continúe ese trabajo y que presente el Informe definitivo a la Subcomisión en su vigésimo octavo período de sesiones, o sea ahora, en agosto de este año.

2°) Pide al Secretario general, que proporcione al relator especial toda la asistencia posible con el objeto de facilitarle el trabajo. 3°) Decide examinar el mencionado Informe en su 38° período de sesiones dentro del tema "Examen de los nuevos acontecimientos ocurridos en las esferas de que se ha ocupado esta Comisión". Este es el texto de la resolución.

Esto significa tres cosas: 1°) La conformidad de la Subcomisión con la prosecución del trabajo de Whitacker y su pedido concreto de que éste sea presentado en agosto de 1986. 2°) Significa la decisión de la Subcomisión de inscribir en su Orden del Día, para agosto de 1985, el tema referente al genocidio. Ya no habrá más sorpre-

(continúa en la pág. sig.)

DR. SARKIS BALASSANIAN

Jefe División Cardiología Hospital I. Pirovano

DR. JORGE LUIS BALASSANIAN

Médico Unidad Coronaria Hospital I. Pirovano

(Electrocardiograma - Ergometría - Holter - Ecocardiograma)

CALLAO 531 1° C
T.E.: 40-7589

URGENCIAS
T.E.: 701-6137

de M. NOURIKHAN e hijos

20 SUCURSALES CORDOBA

Informe del Dr. R. Malkassian sobre las sesiones de la O.N.U.

(viene de la pág. anterior)

sas de que el tema no está, como hubo en agosto de 1984. 3°) La remisión que se hace a través de esta nota N° 31 de la Resolución, que dice: "Aprobada por votación, o sea por consenso en la trigésimo-tercera sesión, celebrada el 28 de agosto de 1984, véase el artículo 4° del Informe".

En este capítulo 4° se dedican cuatro páginas, de la 29 a la 32, al tratamiento de lo que se discutió sobre el genocidio en agosto del año pasado, dentro de las cuales existen dos párrafos por de pronto importantes, que hacen mención a la necesidad de mencionar en forma específica el caso armenio y un párrafo más donde hay una remisión a las intervenciones que al respecto han tenido los organismos internacionales, dos de los cuales —Uds. ya lo saben por haber leído los informes anteriores— urgieron a la Subcomisión para que el caso armenio sea reconocido en ese Informe. Es decir que hoy, gracias al trabajo realizado en agosto y en parte ahora, en febrero-marzo, no existe la facultad discrecional ni para el relator ni para la misma Subcomisión de determinar cualquier variante con relación al caso armenio, sino que éste, el caso armenio, debe considerarse en el marco de las intervenciones a las que remite la resolución, lo que en su totalidad es favorable a nuestro fin. Eso es lo importante de esta resolución incorporada en este Informe que pasa a consideración de la Comisión; por eso insisto sobre este documento. Entonces, este documento significó ser el punto 19 en el Orden del Día del trabajo de la Comisión de Derechos Humanos en su sesión de febrero-marzo del 85.

Al respecto, este punto 19, que no consiste sólo en el caso armenio sino que comprende varias cuestiones, fue tratado en las sesiones en dos días, comprendiendo incluso sesiones nocturnas de los días 27 y 28 de febrero.

Y si bien algunos países cuestionaron algunos aspectos del trabajo de la Subcomisión, ningún país ni miembro de la Comisión ni observador (porque estaban todos los países en la O.N.U. como observadores, salvo 43 que son directamente miembros) cuestionó parte alguna de la Resolución N° 1, es decir la que se refiere al genocidio. Por el contrario, algunas intervenciones, recuerdo en este momento del Brasil, por ej., manifestaron su conformidad expresa con esta resolución. Finalmente, el último día de sesiones, es decir el 15 de marzo, la Comisión de Derechos Humanos aprobó por consenso el Informe de la Subcomisión, es decir que los 43 países de la Comisión de Derechos Humanos aprobaron lo que hay aquí adentro, lo que significa un compromiso también para esos países.

Paralelamente a lo relatado, en mi calidad de delegado de la A.I.A., asistí prácticamente a todas las sesiones de la Comisión, lo que me permitió constatar que Turquía era atacada por varios or-

La delegación argentina en las sesiones de la O.N.U. en Ginebra.

Representantes turcos en Ginebra.

ganismos internacionales sobre diversos temas tales como, por ej., el tratamiento a las personas encarceladas, las torturas infringidas a opositores políticos, la persecución desatada contra el pueblo kurdo. Turquía, a su vez, no siendo miembro de la Comisión sino observador, tenía destacada la misión más numerosa, consistente en seis personas; era la delegación más numerosa entre los países observadores y su reacción frente a los ataques que sufrió fue prácticamente nula y sumamente débil.

Prueba de ello es que Turquía, por decisión tomada ahora por la Comisión, sigue estando en la lista de países que violan en forma sistemática los Derechos Humanos. No pudo convencer con su acción a los países de la Comisión para que saliera de esa lista; esas reuniones son de tipo reservado; no asisten los países observadores. Se invita a los países cues-

Dr. Roberto Malkassian

tionados para que den alguna explicación y los cuarenta y tres países que forman parte de la Comisión analizan las explicaciones

en reunión reservada; no publican qué es lo que se discute pero sí dan a conocer qué países continúan en la lista, qué países salen de la lista, tal como la Argentina que estuvo hasta febrero del año pasado en la lista como país que viola sistemáticamente los Derechos Humanos y se imaginan Uds. la importancia que le dan frente a la opinión pública internacional, frente a la comunidad internacional, y todas las relaciones que representan; la importancia que dan los países en tratar de no estar en la lista y los que están, en tratar de salir. A pesar de la acción de Turquía, ahora en esta sesión, no pudo salir de la lista; Turquía sigue en la lista de los países que violan sistemáticamente los Derechos Humanos.

Además de esta tarea de observación a mi cargo, que forzosa-mente resumo en forma muy concreta, procedí a contactar a representantes de más de la mitad de los cuarenta y tres países que integran la Comisión. Entre esos estados, fue necesario seleccionar a 18 que según se podía observar, tenían un rol fundamental tanto en las propuestas de la Resolución, en cuanto a elaborar resoluciones y adoptarlas, como que eran también países cuyo voto era decisivo para lograr un éxito, para que esas resoluciones fueran adoptadas.

Entonces, a esos 18 países, en nombre de la A.I.A., se les elevó una nota oficial, redactada en inglés, francés y castellano, según el caso, explicando los antecedentes inmediatos de nuestra reivindicación y solicitando el apoyo de sus gobiernos para cuando se votara una resolución que reconociera el genocidio armenio en la Comisión, es decir probablemente

en febrero del año 1986, si todo sigue su curso normal.

Además se entregó a estos dieciocho países, en anexos, una abundante y bien fundada documentación, parte de la cual han podido ver Uds. en las fotos que están expuestas en la entrada. Además, intensifiqué nuestros contactos con los organismos internacionales no gubernamentales, que —como les dije— son verdaderos pilares de la acción de la Comisión, entre los cuales, les puedo asegurar, que contamos con verdaderos amigos.

Fuera del marco de la Comisión, he tenido el honor de ser recibido como delegado de esta Asamblea por S.S. Vazken I, el martes 5 de marzo en París. Uds. posiblemente hayan leído ya el comunicado de la Asamblea al respecto, en dicha reunión expliqué a S.S. Vazken I con todo detalle, cuáles son los fundamentos filosóficos y la metodología de acción que guía a la A.I.A., además del sistema democrático y pluralista con el cual no sólo se discuten los temas, sino que se adoptan sus resoluciones. Nuestro Catolicós, además de mostrarse vivamente complacido y felicitarnos, nos deseó el mejor de los éxitos para el futuro y nos impartió su bendición.

En cuanto a la relación con otras comunidades armenias, he tenido la ocasión de contactar, en Suiza, con dirigentes de nuestra comunidad, en los EE.UU., con los mismos dirigentes armenios de Suiza, obviamente; también lo he hecho con quienes dirigen la comunidad armenia de Bélgica y en Francia, siguiendo instrucciones de la Asamblea. Di una conferencia de prensa, a la que asistieron representantes e incluso, en muchos casos, directores de los periódicos "Ashjarih", "Haghtanag", "Harach", "Ierepun", "Abaká" y "Baikar". Eso fue en el local de la U.G.A.B., que cedió gentilmente a la Asamblea sus instalaciones a tal efecto.

La finalidad principal que he llevado a estos contactos con las colectividades armenias, como la difusión a través de los periódicos en París, en este caso, ha sido la colaboración que pueden tener con la acción que la A.I.A. lleva adelante desde la Argentina.

Creo que la conclusión, a través de lo expresado, a través de la documentación que Uds. tienen y si no la tienen está a vuestra disposición, la conclusión la tienen que sacar Uds. mismos. En lo que a mí personalmente respecta, considero, en primer lugar, que el tema del genocidio y su vinculación con lo armenio está ahora perfectamente encarrilado y que si persistimos en nuestros esfuerzos y aprovechamos tanto la debilidad de Turquía, como la buena voluntad de numerosos estados, podemos llegar al reconocimiento, por el honor y la memoria de nuestros antepasados y para recuperar la línea nacional del pueblo armenio. Muchas gracias.

ACTO LITERARIO-MUSICAL
con motivo del primer aniversario del fallecimiento
del poeta Hovhannés Shiraz

dedicado al 70° aniversario del "Primer Genocidio del Siglo XX"

Teatro Astral

Հոդ, ժողովուրդ եւ Պետականութիւն

Ժողովրդական Վստահութիւն Հայկական Միջ-Միութեանական Խորհուրդի Աշխատանքներուն

Անշուշտ, սրտի մտնումով է որ մեր ընթերցողները կարողանան երեւանի Մարգահամերգային համալիրի մէջ պատահած հրդեհին մասին: Հայ բարտարապետական-բարտարապետական միտքի վերջին այդ նուաճումին մասին այնքան խոստում ու գրուած էր, որ սփիւռքի տարածքին ապրող մեր ժողովուրդն ալ, ընդհանրապէս հեռակայ կարգով ծանօթ ըլլալով այդ հոյակերտ կառոյցին, անոր հասած ամէն վնաս բնականաբար պիտի ընդունէր հայապատկան ո՛րիւն կարելի էր կորոյր կամ ունեցումով հարապատկան ո՛րիւն հասած վնասին յօդը, անկէա ըլլալ Ս. Լազարի մատենադարանին մէջ պատահած հրդեհի թէ Պիժֆայեայի եղծունի ակամախարամ յուշարան, միջազգային անուրդի կեդրոններուն մէջ վաճառքի հանուած ձեռագիր մատենան թէ բունագրաւորմի ենթակայ կարուածներ ու ազգային հնագիտական հարստութիւններ: Ստեղծագործ - եւ ոչ թէ յափշտակիչ - ժողովուրդ ըլլալով, հայը իր սիրտին ամբողջ էութեամբ կ'ընդունի ազգային ամէն մէկ կորուստ եւ ամէն մէկ պատուհաս, ինչպէս որ կը երեւի ազգային հայարտութիւն պատճառող իրաւաւն-չիր նուաճումով, իր բարձրացումը իրաւաւնչիր կորուստով: Այսպէս է մեր ժողովուրդին նկարագիրը, եւ այսպէս ալ պիտի մնայ:

Այսուհանդերձ, մինչ արտասահմանի մէջ պատահած նշանակաւոր իրադարձութիւններ, սպառնալիքներ կամ պատահարներ մեր ժողովուրդին կողմէ կը դիմաւորուին անվերականգնելի, անդարմանելի կամ անփոխարինելի զգացողութեամբ, վերջնական կորուստի մտավախութեամբ, անդին՝ մայր հայրենիքի մէջ պատահած իրաւաւնչիր բնական աղետ թէ դիպուածային պատահարաւ կը դիմաւորուի թեւեւ նոյն մտնումով սրտի, բայց երբեք՝ անփոխարինելի, անդարմանելի զգացողութեամբ: Եւ ասիկա՝ ոչ թէ անոր համար որ մեր ժողովուրդին հայրենիքին հասնումը տարբեր է մեզմէ իր գագաթներուն համաձայնութեամբ (ընդհակառակը, ան բերես շատ անկի բուն է իր գագաթական գերագոյն ուժակաւորութեան մը մէջ, որ կը կոչուի պետութիւն, եւ որ կրնայ պատճառները քննել, հետեւանքները խորաշափել, ի հարկին՝ պատասխանատուները պատժել, եւ ի վերջոյ վերականգնել կամ նորը եւ անի չհերքել բարձրացնել:

Անշուշտ, մեր ժողովուրդին սփիւռքահայ հաստունը ալ կրնայ, բացառիկ հիւքերով, մնամ գործեր ընել, վերականգնել կամ նոր բարձրացնել, ինչպէս որ կըրցամք ոչինչէն մեր եկեղեցիներն ու դպրոցները, մեր ակումբներն ու ազգային միւս կառոյցները ստեղծել, ինչպէս որ կըրցամք, իսկ՝ իրաւաւնչիր մէջ, ուրբանդութեան մեր տուններն ու հաստատութիւնները վերանորոգել, ինչպէս որ կըրցամք, ատենին, կանգնեցնել մեր ձեռագիրներուն անդունդը, ինչպէս որ պիտի փորձենք բունագրաւորմի փրկել Ս. Լազարի մեր հարստութիւնները, վերականգնել Պիժֆայեայի բարձունքին մեր ականահարումն ու տակաւին վիրաւոր Յուշարանը: Սակայն՝ ո՛վ կրնայ երաշխաւորել այդ օրորքին յետագայ պահպանումը, անոնց յետագայ կեանքը, յաւերժականութիւնը՝ անոնց: Ոչ ոք: Փանցի միայն հայրենի հողին վրայ, հայրենի ժողովուրդին գուրգուրանքով եւ հայրենի պետականութեան վերաբերման տակ է որ կարելի է ստեղծել մնայուն արժէքներ ու գանձող յանգրիւն: Եւ հայրենի պետականութեան գուրգուրանքն ու հակակշիւնը դուրս ամէն ինչ ենթակայ է այն իրաւաւնչիր մը որ եղաւ ճակատագիրը Լեհաստանէ մինչեւ Ռոտտենբերգ ցրումը՝ այլ լիւումն ու մոռցումն մեր հարբստութիւններուն:

Սփիւռք մենք պիտի պահենք հայրենիքի համար», կը յայտարարէ մեր օրերու մեծագոյն հայերէն մէկը: Եւ արդարեւ, պիտի պահենք մեր պահպանենք մենք սփիւռքը, պիտի վերականգնենք մեր նորը պիտի ստեղծենք: Սակայն պիտի գիտակցինք նաեւ, որ անցողիկ պիտի ըլլայ մեր աշխարհակարգը, ժամանակակիցը, եւ ապագայի հաշուին առանց որեւէ նախադրման, միջին եւ կարելի դառնալ հաւանական մեր անհաշիւի, միջին եւ կարելի դառնալ հաւանական մեր անհաշիւի մը մէջ աշխարհակարգը, ինչպէս որ պիտի ըլլայ մեր աշխարհակարգը, ինչպէս որ պիտի ըլլայ մեր աշխարհակարգը, ինչպէս որ պիտի ըլլայ մեր աշխարհակարգը:

«Հայաստանի կառավարութիւնը՝ միութեանական մարմիններ, որոնք օգնութեամբ, արդէն անում են եւ կ'անեն ամէն ինչ, որպէսզի մեր հոյակերտ կոթողը շարք վերադառնայ Հայաստանը կըր զարձակեմ եւ կրկին իր բովանդակ Հայաստանը կըր զարձակեմ եւ կրկին իր բովանդակ Հայաստանը կըր զարձակեմ»:

Արժանիքնաւոր զաղուրթ իր վստահութիւնն ու բաշխարհայնաց յայտնեց Հայկական Միջ-Միութեանական Խորհուրդի աշխատանքներուն, երբ Հինգշաբթի Մարտ 28-ին, ասիւն քան երեք հարիւր ազգայիններ, գլխավորութեամբ Արժանիքնաւոր զաղուրթ Առաջնորդ Գեորգի Տ. Գրիգորիան, Բունդարեանի ներկայ գտնուեցան զեկեղեցական հանգրիւմ մը, ուր Խորհուրդի քանագնաց Տօթթ. Կարթի Մայիսեանը մանրամասնօրէն ներկայացուց Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան ժրեկ ժողովի արդիւնները:

Ներկայ էին Մոնթէվիտէոյի Հայ Կաթողիկէ Համայնքի Հայր Յարութիւն Վրդ. Թէքեան, ազգային բարձրարժէքի Մարթա Տիարպէթի-Եան, Վահէ Չիլիպեան, Հայկ Խիլիբեան եւ Չոգէ. Ասպետ Վրդ. Պալեան:

Հանդիպման բացումը կատարեց Խորհուրդի գործադիր Յանձնախումբի Առնանպետ Տօթթ. Կրեկորի շարքապետեան, որ Խորհուրդի Կազմու-

թեան պատմականը ընելէ ետք, անդադարաւ անոր միակ նպատակին մասին. որ Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան մէջ ճանչցնելէ մեր ցեղասպանութիւնը, եւ վերջապէս վստահութեան կուռ եւ իմաստալից խօսքերով չեղտեց կարեւորութիւնը հետեւողական աշխատանքի եւ կոչ ըրաւ Խորհուրդէն կամովի դուրս մնացած կազմակերպութիւններուն՝ միանալու Ընդհանուր Համագործակցութեան ճիւղերուն:

Ապա Տօթթ. Մայիսեանը, որ երկրորդ անգամ ըլլալով մասնակցած է Միացեալ Ազգերու Կազմակերպութեան Մարդկային Իրաւանց Յանձնախումբի ժողովներուն, մանրամասն տեղեկութիւններ տուաւ, որ կատարած աշխատանքներուն մասին, երկիրներու ներկայացուցիչներու եւ ոչ-պետական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներու հետ ունեցած հանդիպումներու մասին, ինչպէս նաեւ շրջանակներէ, Պիժֆայի եւ Ֆրանսայի զաղուրթներու ներկայացուցիչներու հետ ու-

նեցած մտերմիկ հանդիպումներուն մասին: Տօթթ. Մայիսեան յայտնեց նաեւ թէ Փարիզի մէջ զինք ընդունած է Ն.Ս.Ս.Տ. Վաղգէն Ա. Ամենայն Հայոց Հայրապետը եւ թաղարկած եւ օրհնած իր աշխատանքները:

Տօթթ. Մայիսեանը իր խօսքի վերջաւորութեան յայտնեց թէ Մարդկային Իրաւանց Յանձնախումբը յառաջիկայ Օգոստոսին վերջնականապէս պէտք է վաւերացնէ անդիպարի մասնակցութեան Ուիենայի Ուիենայի ներկայացուցիչ տեղեկագիրը, որուն 30-րդ պարբերութիւնը կը հաստատէ մեր ցեղասպանութեան եղելութիւնը:

Չեկոյցի վերջաւորութեան, ներկայներուն առիթը տրուեցաւ գրաւոր ներկայացնել Հարցումներ: Հետաքրքրական եւ բաշխարհային էր ներկայեցնել ինչպէս 80 ներկայներ տարբեր եւ բազմապիսի Հարցումներ կատարեցին, որոնց բնախնդրէն պատասխանեցին Տօթթ. Կարթի Մայիսեանն ու Հայրապետեանը:

Այս ձեռնարկը, որ տեղի ունեցաւ Մարտի Հայրենակցական Միութեան սրահին մէջ, եկաւ հաստատելու ժողովուրդի վստահութիւնը հանդէպ Խորհուրդին, անոր կազմութեան ժողովրդավարական սկզբունքներուն եւ հետադարձ նպատակի սերունդներուն: Կարծիք ազգայիններ խաղաղապետութեան, իշխանական ինքնարկու յուրիստութիւններ կատարեցին:

Միւսի մուտքին, ներկաները դիմեցին ժրեկ Մ.Ա. Կազմակերպութեան ժողովի նախարարը եւ Խորհուրդի ցարդ Հրապարակած Հաղորդագրութիւնները:

ՄԱՐՏԱՐԱՊՈՍԻՆ ԻՐԱՆԻՆ ԶԱՐԾԸ

Ժրեկ ժողովին Առթիւ

Մարտ 19 Երեւանի իրիւկուն Փարիզի Հ.Բ.Մ. Բունդարեանի գրասենյակին մէջ մասնակցող մեր տոաւ Պ. Ռաբիբի Մայիսեանը. Արժանիքնաւոր Հայկ. Միջ-Միութեանական Խորհուրդի յանձնախումբի ներկայացուցիչը որ ժրեկի մէջ հետեւելէ ետք Մարդկային Իրաւանց ենթա-յանձնախումբի նիստերուն, կը վերադառնար Պուշկոն Այրէս: Ան փաստարան է ու միաժամանակ դասախոս Պուշկոն Այրէսի Համալսարանին մէջ, Միջազգային Իրաւաւորութեան:

Պ. Մայիսեանն յայտարարեց իրենց միութեան կազմութեան նպատակը, ու կատարած աշխատանքը, Հայկ-

Դատի կարուածին մէջ: «Այնպիսի կառավարութեան մէջ քարեկաններ ունէլիք, մտածեցիք ապահովել կառավարութեան նեղուկ մեր դատին համար, միջազգային ատենաներու առիւթը բաւաւ: Տրուած ըլլալով որ Արժանիքնաւոր մէկն էր Մարդկային Իրաւանց յանձնախումբին 43 անդամներէն, այս երկրին հետաքրքրութիւնը եւ նեղուկ հանդէպ Հայկ. Հարցին, կըր-մար ծաւալել նաեւ Հարաւոր-յին Ամերիկայի եւ «չէզոք» երկիրներու միջեւ:

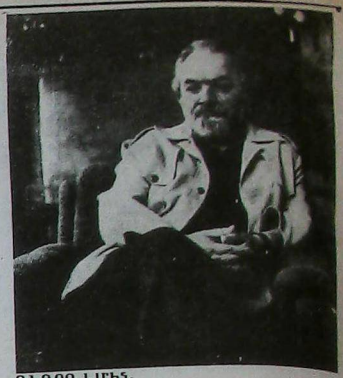
Թէ ինչ էր իր ներկայութեան պատճառը ու զերբ ժրեկի մէջ, հետեւեալ ձեւով կը բացատրէ տոթթ. Մայիսեան. «Քանազան հանդիպում-

ներով, չհիմնարկող հետաքրքրութիւններ արժարժեկ հայկ. Հարցին հանդէպ, Հայ-թայիկ փաստաւորութիւնը, անհրաժեշտ փակեղանքներ, որպէսզի այն պարագային ուր իրենց վարած թաղարկականութիւնը յարմար դատէ հետաքրքրութիւն Հայ գաղութ, ունե-նան Հարկաւոր աղբիւրները»: «Ուրիշը պատմութիւնը ճշդիւ վրայ չէ, պէտք չու-նիք ցոյց տալու թէ ցեղասպանութիւնը տեղի ունեցած է, այլ՝ հարցը թաղարկական բնոյթ ունի: Ինքզոյր առար-կայ է մեր ազգային արժանա-ւորութիւնը, ՄԱԿ-ի կողմէ ճանաչումը Հայրենու ցեղասպանութեան, պիտի հանդի-ստանալ առաջին քայլ մը»:

Այս ուղղութեամբ ուրեմն երկու կարեւոր հանգրիւման ունի անցնելիք այս Հարցը. նախ Օգոստոսին պէտք է են-

Սիւմանթոյի Մենախօսութիւնը

Գրեց՝ Գեորգ Էմիլ
(1915 թիւ, Ապրիլ, Այաշ)

ԳԵՈՐԳ ԷՄԻՆ

-Ո՞վ յղացաւ այս միտքը դիւական՝
Մասիսը ճերմակ,
Մասիսը անբիծ
Այս լայն աշխարհում դնել այն տեղում,
Որ դար ու դարեր
Պիտի արեւնէն լանջի՛րը նրա
Եւ զազաթն անդամ։

Ո՞վ միտք յղացաւ,
Դժո՛խք արարել
Եղեալ ու չեղեալ Դրախտի տեղում,
Արարատ լեռան հովանու ներքոյ,
Երկրի փոխարէն
Մեզ տալով մի հիւն,
Ոտնակո՛ս ճամբայ,
Հողի տեղ՝ չոր քա՛ր,
Ջրի տեղ արի՛ւն։

Այս արարչադո՛ւրծ,
Հիւն ժողովրդի
Գլուխը դնել մի հարեւանի
(Բիւրո Պարսկաստանի)
Արեւոտ սրի տակ -
Միւսի աջով -
(Բիւզանդիոյ խաչո՛ւ)՝
Պահանջելով,
Որ նա... ծախի՛ Հողին,
Եթէ ուզում է... մարմինը փրկել։

Եւ եթէ դարերն
Անգո՛ր են եղել նրան ազատել,
Եւ եթէ
Գալիք դարերն անգո՛ր են ազատել նրան,
Եւ չա՛քն է լոկ
Հնա՛րն անհնար, -
Տէ՛ր,
Տո՛ւր ինձ Մովսէս մարգարէի պէս
Հանել ու տանել՝ ցեղն իմ հալածուած
Այս Հայաստանից, -
Ոչ-Մահատանից,
Ոչ-Բարաստանից,
Դէպի ապահով, ուրի՛շ մի եզերք
(Կա՛ջ աշգրիլի տեղ...) -
Ցեղն իմ մշտաւեւ -
Նրա սե՛րմը նոր,
Արմատնե՛րը հին,
Վէպ, կոթող ու երգ...

Տո՛ւր պերճարանիս
Թուատուրի՛ւնը նրա մողական
Եւ սո՛ւրբ նրա՛
Աղբի՛ւր հանելու հանդիպած ծայրից,
Եւ դաւազան
Ճեղքելու Կարմիր ծո՛ւր մեր բախտի -
Լացի ու արեան,
Թէկուց եւ Մովսէս մարգարէի պէս
Իմ մահ՛ը դանձ,
Ստար հող մտնեմ,
Այդ երանելի՛ տփին չհասած,
Բաղձայի սեմին նրա փակ դրան...
Տէ՛ր,
Չե՛ս լսում դու
«Կարմիր լուրե՛րը» ջարդի ու արեան...

2
Ձեռնո՛ւմ է,
Կորչո՛ւմ է,
Իմ աչնիւ սե՛րմը,
Տեսանի ու սե՛րը,
Եւ ինչպէ՛ս մարտ,
Ինչպէ՛ս դիմանար -
Երբ մենք, թուո՛ւք՝ քիչ,
Սակայն եզակի օրակ եղել եղել,
Քանակի՛ աշխարհ...
Նետ ու աղեղի փոխարէն՝ տալի՛դ
Եւ դի՛ր ենք պաշտել սրի փոխարէն
Եւ գէնքի տեղ՝ երգ,
Զօրքի տեղ՝ ցնո՛ւր -
Ձէնքի՛, զօրքի՛ ու բանակի՛ աշխարհ...

Մենք՝ մարդկութեան ու պատմութեան
դոմո՛ր,
Ամէն մի դարի
Արդար պայքարին
Արի՛ւն ենք տեղել,
Արիւ՛նը մեր քիչ
Արի՛ւնը մեր թանկ -
Դրա փոխարէն
Մեզ գո՞վք շուայրոյ
Թանաքի՛ աշխարհ...
Ինչքան էլ դժուա՛ր,
Յաճախ՝ անհնա՛ր,
Բայց, ի՛նչ էլ լինէր,
Միշտ մա՛րդ ենք եղել
Ու մա՛րդ մնացել -
Տմարդի՛ աշխարհ -
Միշտ սրբութիւն
Ու հաւատ ունեցել
Եւ հաւատացել՝
Կաւարտի՛ աշխարհ -
Եղել ձիւք, տաղանդ,
Երբ մեծ տաղանդն
Ազա՛նդ է կոչուել,
Ազանդի՛ աշխարհ -

Նուիրուել բարո՛ւն ու զազափարի՛ն -
Նե՛ղ կազափարի
Ու... չարի՛ աշխարհ -
Երկրպագել ու ինկարկել միայն
Ներշնչումի՛ ու արարման պահի՛ն -
Փո՛ղի, օգուտի՛,
Ու չա՛հի՛ աշխարհ -
Ձեռնո՛ւմ է,
Կորչո՛ւմ է իմ աչնիւ սե՛րմը,
Տեսանի ու սե՛րը,
Իմ անկրկելի ցե՛ղը հայկական -
Քա՛նքերուդ դար
Եւ դո՛ւ, մարդկութի՛ւն,
Որ,
Իրեւ բարի՛
Եւ հոգատար ու խղճո՛ւք ես այնքան,
Որ պահպանո՛ւմ ես
Ու փրկո՛ւմ մահից
Նոյնիսկ գորշ գայի՛ր
Կամ շնագայի՛ր տո՛ւմ ու ցեղերին,
Ամէն տեսակի
Գիշատիչներին ցեղի մարդկային,
(Ոճից մինչեւ... Կայէն...) -
Մտքո՛ւ ցեղն իմ
«Կարմիր գրքի» մէջ...
Բայց ո՛չ, սպասի՛ր, -
Հենց այդ գրքում էր -
Ցեղապահութեան արհնու՛տ գրքում, -
Որ նա հասաւ իր վերջին օրհասին
(Տէր Զորից՝ Պոլիս
Եւ Վանից՝ Բաւէն...) -
«Ճերմակ գի՛րք» կազմիր,
Հայերէն տանձող
Ու բնաջնող
Ու ոճիրներէ մասին բիրաւո՛ր -
Եւ փրկի՛ր, փրկի՛ր
Իմ ցեղի
Վերջի՛ն այս սե՛րմը մի բուռ -
Սե՛րմը դարաւոր,
Սե՛րմը փառաւոր...

Փրկի՛ր, զօրաւոր,
Եթէ չե՛ս ուզում,
Որ մի դար յետոյ
Իմ ցեղի լեզուն
Եւ հայ դպրութեան գանձը՛ն աննման,
Անհնա՛ր լինի վերծանել, աւա՛ղ,
Շուրճերի՛րի՛
Ու ացտեկների հի՛ւն գանձերի նման...

3
«Ո՞վ մարդկային արդարութիւն,
Թող ես բժնե՛մ քո մակաւորը»:
Թքել եւ թոյո՛ւր
Չարին ծառայող

Եւ բարուն դառող
Գրքերի՛ վրայ,
Բոլոր երգերի՛, ներկերի՛ վրայ
Եւ արուեստների՛,
Եւ արհեստների՛,
Խարոյ յոյսերի՛,
Ննչողոյ յոյսերի՛
Եւ սի՛ն մոռացում բերող
Տեսչերի՛ ու երազների՛, -

Իսկ ամէնի՛ց շատ,
Ամէնի՛ց աւել -
Մեծ-մեծ խօսքերի՛,
Մեծ-մեծ զօրքերի՛,
Մեծ-մեծ աչքերի՛,
(Որոնք չե՛ն տեսնում
Տեսածը իրենց...) -
Եւ արդարութեան՝,
Եւ արդարութեան...
Թքել եւ, այո՛,
Եթէ մի փոքրի՛կ,
Հանճարե՛ղ մի ազգ,
Որը դարերով
Կերտել է միայն,
Ու պաշտել միայն
Ազնի՛ւն ու բարի՛ն -
Այս էլ քանի՛ դար,
Մորթե՛ւմ է ի՛նչ, մորթե՛ւմ է -
Եւ - ամէնի՛ց շատ -
Ամէնի՛ց դաժան,
Այս... իրքեւ յոյսի՛
Եւ... լոյսի՛ դարում...

Մորթում է լկտի՛,
Մորթում անպատի՛ժ,
Մե՛ծ-մե՛ծ զօրքերի՛,
Մե՛ծ-մե՛ծ խօսքերի՛
Եւ նաեւ...
Մե՛ծ-մե՛ծ աչքերի առջեւ, -
Եւ ո՛չ-ոք, ո՛չ-ոք
Ձի՛ փրկում նրան,
Ձի՛ օգնում նրան
Կամ... ձեռք երկարում...

Սիւմանթոյի Մենախօսութիւնը եւ Ազգակի Ստախօսութիւնը

Պէյրուի Ազգակ թերթը, անցեալ Փետրուարի կէսերուն հրատարակած էր չը հաստատուած լուր մը, ըստ որում, «Սիւմանթոյի Մենախօսութիւնը» բանաստեղծութեան լոյս ընծայումէն ետք (Դեկտեմբեր 19, 1984) Յունար 1985-ի վերջերը երեւանի մէջ տնային կալանքի տակ առնուած են բանաստեղծութեան հեղինակը՝ Գեորգ Էմիլը եւ հրատարակող թերթի խմբագիրը՝ Վահագն Դաթեանը, եւ վերջինս հետագայում է նաեւ խմբագրութեանը։ Այդ շինծու լուրը, ծովեր եւ ովկիանոսները կտրելով մէկ ու կէս ամիսէն Պէյրու-թէն հասաւ Պուէնոս Այրես եւ լոյս տեսաւ Արմենիա թերթին մէջ՝ Մարտի վերջաւորութեան։ Այդ ուշացման դրդապատճառը... պարզ է, Սեբո Խանգատեանի այցելութիւնը եւ Պուէնոս Այրես, որուն ներկայութեան, Արմենիա անգամ մը եւս իր ժխտական մասնակցութիւնը պիտի բերէր Հայրենիքէն ժամանած մտաւորականի մը ըն-

դունելութեան։ Իսկ երբ Խանգատեանը յետագայ իր այցելութիւնը, է՛հ, ուրեմն այդ յետագումէն ալ կարելի էր վերագրել Հայաստանի մէջ կատարուող եւ արդէն ըրնական դարձած «ճնշումներ»։ Մեծ պիտի չգարմանմբ եթէ վաղը Գեորգ Էմիլն ու Վահագն Դաթեանը սկսի կոչուի «այլախոհ» «հակախորհրդային» եւ ուրիշ բաներ։ Իսկապէս պատմութիւնը կը կրկնուի եղեր։ Հերքելու համար այս լուրը, Փարիզի «Ցառաք» անկախ օրաթերթը, որմէ լայնօրէն արտատպումներ կը կատարէ Արմենիա, իր Մարտ 2, 1985 թիւով տպած է յօդուած մը Հայաստանի Գրողներու Միութեան պաշտօնաթերթ-գրական թերթի Փետրուար 15, 1985-ի թիւէն առած՝ «Մեր Ամսագիրը 1985-ին» խորագրով, ստորագրուած Վահագն Դաթեանի կողմէ՛րպէս գլխաւոր խմբագիր «Սովետական Հայաստան»

Միւլթարեան Վարժարանի Յուզահանդէսը Նուիրուած Նշանի 70-րդ Տարելիցին

Հայր Գեորգ Պալեան

(ԸՆԹ. 9/7 էջ 12)

Քայանձախումբին տեղեկագիրը - ուր յուսալի է որ պէտք եղած ձեւով ներկայացուած ըլլայ Հայկ. Հարցը - փոխանցելի Մարդկային Իրաւանց

(ԸՆԹ. 10/7 էջ 12)

ամսագիրի:

Ի՞նչ հեզմակամ գուգադիպութիւն: Վահագն Դաւթեան այդ յօդուածին մէջ կը խօսի բերթի 1985 թուականի ծրար-

Չորեքշաբթի Մարտ 27-ին Հանդիսաւոր բացումը կատարուեցաւ երկար ատենէ ըստպատուող ջուզահանդէսին, որ կազմակերպուած էր Միւլթարեան Վարժարանի Հայրերու եւ ծնողաց Յանձնախումբին կողմէ:

Շուրջ 240 Հայ եւ օտար քանդակագործներ եւ նկարիչներ մասնակցած էին կազմակերպուած մրցոյթին՝ որուն նիւթին էր «Ապրիլ 24, Հայկական Ցեղասպանութիւն» եւ նուիրուած էր Նշանի 70-րդ Տարելիցին: Մասնակիցներէն 84-ի աշխատանքները ջուզա-

ղորուած են միմիայն:

Յուզահանդէսի բացումը կը նախագահէր Կաթողիկէ Հայ մայրիկ Հարաւային Ամերիկայի Առաջնորդ Վարդան Նպս. Պօղոսեանը: Խօսք տուին Միւլթարեան Վարժարանի տնօրէն Հայր Գեորգ Վրդ. Պալեան եւ ծնողաց Յանձնախումբի կողմէ՝ Խորէն Պօտուրեան: Առաջին երեք մրցանակները շահողները ստացան նիւթական վարձատրութիւն:

Յուզահանդէսը տեղի կ'ունենայ «Մայլինաս» սրահին մէջ եւ բաց է մինչեւ Ապրիլ 7, ժամը 10-22:

Ժողովին Առթիւ

յանձնախումբին, իսկ յետոյ, 1986 Փետրուարին տեղեկագիրը ընդունելի նոյն յանձնախումբին կողմէ ու ճանաչուած գտնէ Հայրերու ցեղաս-

պանութիւնը:

«Յառաջ»

Մարտ 22, 1985

Սիւմանթոյի Մեմօրիալներ

գիրներուն մասին:

Ստորեւ կը ներկայացնենք հատուած մը այդ յօդուածէն: Միթէ՞ Արմենիա չտեսաւ սոյն յօդուածը:

Մեր Ամսագիրը՝ 1985-ին

Սփիւռնախոսութեան հետ մշակութային կապի Կոմիտէի «Սովետական Հայաստան» հասարակական, գրական-գեղարուեստական պատկերազարդ հանդէսը, որ հայրենիք-սփիւռ մշակութային կապի կարեւոր միջոցներից մէկն է, համարապետութեան կեանքը, աշխատանքային մեծագործութիւնները, գիտութեան ու մշակույթի նուաճումները, մեր ժողովուրդի խաղաղասիրական զգուշացումները յուսարանելու գուրգրեցաւ, իր էջերուն մեծ տեղ է յատկացնում նաեւ ժամանակակից գրականութեան ու արուեստին:

Ամսագիր էջերուն յատկապէս մեծ տեղ է գրաւում գեղարուեստական ակնարկը, որ մեր հանրապետութեան տնտեսա-ծարպ առօրեան, մշակութային կեանքը ներկայացնելու լաւագոյն ձեւերից է:

Ամսագիրը իր էջերը յանձնարում է տրամադրում նաեւ մեր գրողների գուտ գեղարուեստական գործերին: Անցնող տարուայ համարներուն քանակաւորութիւնների մեծ շարքերով հանդէս են եկել Համր Սահեանը, Մարո Մարգարեանը, Հրաչեայ Յովհաննիսեանը, Խաչիկ Հրաչեանը, Միշապի երիտասարդ գրողները: Ամսագրի թիւ 12 համարուն տպագրուեց Գեորգ Էմինի «Սիւմանթոյի Մեմօրիալներ» պոէմը, որի մէջ, բէւեռական են ոչ յստակ որոշ ձեւակերպումներ, մահուան նախաբան գտնուող քանաստեղծի շուրջերով դատապարտում, անարգանքի տրուում են գտնուող իմպրիալիստական այն սեւ ուժերը, ո-

րոնց լուռ համաձայնութեամբ ու աչքերի առաջ կատարուում էր հայ ժողովուրդի ահաւոր ցեղասպանութիւնը:

«Սովետական Հայաստան»-ն իր այս տարուայ համարներուն եւս մեծ տեղ կը յատկացնի գրական նիւթերին: Արդէն յոյս է տեսել ամսագիր յունուարեան համարը, ուր յայտնուել նշուած է Յովհաննէ Տիրապի ծննդեան 70-ամեակը: Իր առաջիկայ համարներուն ամսագիրը ճշելու է նաեւ Եղեռնի նահատակ քանաստեղծ Ռուբեն Սեւակի, ինչպէս նաեւ Կոստան Զարեանի ծննդեան 100-ամեայ յորելանները:

Մայիս ամսին հանդիսաւորութեամբ ու շուրջը նշուելու է մեծ քանաստեղծ, հասարակական ու բաղադական գործիչ Վահան Տէրեանի ծննդեան 100-ամեակը:

Այս տարուայ համարներուն կը շարունակուի մեր անուանի գրողների նոր ըստեղծագործութիւնների տրամադրութիւնը: Սերո Խան-գասեանը խմբագրութեանն է տրամադրել իր յուշագրութեան այն էջերը, որոնք ներկայումս են սփիւռնախոս ընթացող գրող Տահան Տահեանի հետ ունեցած հանդիպումները: Յուշագրական հետաքրքիր էջեր է տրամադրել նաեւ Ռուբեն Զարեանը: Այս տարուայ համարներուն նոր քանաստեղծութիւններով հանդէս կը գան Համր Սահեանը, Սիլվա Կապուստիկեանը, Գեորգ Էմինը, Հրաչեայ Յովհաննիսեանը, Ռազմիկ Դաւթեանը, Լիւդ-

վիգ Դուրեանը, Անահիտ Պարսամբանը, Արեւշատ Աւագեանը եւ ուրիշները:

Ամսագրուն իր մշտական տեղը կ'ունենայ «Կարգադէտ փոքրիկներ» բաժինը, ուր կը տպագրուեն մեր մանկական գրողների նոր ստեղծագործութիւնները:

Առաջիկայուն ամսագիրը կը ձգտի իր էջերուն առաւել լայն տեղ տալ սփիւռնախոս գրողներին, տպագրելով ներառեալ գործերը, գրախօսելով սփիւռնախոս յոյս տեսած նոր գրքերը:

Ինչպէս յայտնի է, Հայաստանի կառավարութեան որոշմամբ այս տարուայ Օգոստոսին երեսունում պիտի տեղի ունենայ սփիւռնախոս առաջնութեան կազմակերպութիւնների ինքնագործ խմբի եւ անհատ կատարողների փառատօնը, ու պիտի մանցնի «Յանուն խաղաղութեան եւ առաջնութեան» նշանաբանով: Մեծ, անմիջապէս միջոցառում է լինելու դա, որի նախապատրաստութիւնն ու ընթացքը յուսարանելու գուցահետ, ամսագիրը ինքնագործ խմբի եւ անհատ կատարողների մօտեցումով կ'ընթացի: «Աստուծոյն համար» բաժնի տակ կը ներկայացնի հայ դասական ու ժամանակակից պոէզիայի լաւագոյն մտնողները:

ՎԱՀԱՆՆԵ ԴԱՎԵԱՆ
ԱՍՏԱՆԳՐԻ ԳԼԽԱՌՈՐ
ԽՄԹԻԿԻՐ

«Գրական Թերթ»,
Փետրուար 15, 1985

Մահ եւ Թաղում Հ.Բ.Ը. Միւլթեան Բարերարուհի Տիկին Ռեպեզա Եուսէֆեանի

Ծաբաթ, Մարտ 30-ին Գորտոպայի մէջ իր մահականացուն կրեց մեր գաղութի նուիրեալ ազգայիններէն Տիկին Ռեպեզա Մարաֆեան-Եուսէֆեանը:

Հանգուցեալի մարմինը փոխադրուեցաւ Պուլտու Արթուր Հ.Բ.Ը. Միւլթեան կեդրոնատեղին, ուր ողբացեալի Հարգանքները, բարեկամները եւ Հ.Բ.Ը. Միւլթեան անդամները եկան վերջին հարգելու ատենու: Բարերարուհիին: Յուշարկաւորութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի օր, նախագահութեամբ Հոգւ. Տ. Յարութիւն Մ. Վրդ. Մուշեանի եւ մարմինը ամփոփուեցաւ Անդալական Գերեզմանատան մէջ:

Տիկին Ռեպեզա ծնած էր Ռուֆա 1904 թուականին եւ փոքր տարիքէն ապրած է Նշանի ահաւոր ողբերգութիւնը, կորսնցնելով հարազատները: Ապառնէ ձեռնադատուելով՝ կ'ամուսնանայ Դանիէլ Եուսէֆեանի հետ եւ կը հաստատուի Հայէջ: Հայու ճակատագիրը զինք կը բերէ հեռաւոր բայց հիւրընկալ Արժանութիւնի փոքր, ուր կը նուիրուի եկեղեցական եւ ազգային կեանքին, իր զաւակներն ալ դաստիարակելով: Ի մղելով հետեւելու իր բարի օրինակին: Հ.Բ.Ը. Միւլթեանը զը-

նահատուելու համար Տիկին Ռեպեզա Եուսէֆեանի ազգային ծառայութիւնը, զինք հուշակած է Բարերար Անդամ:

Հանգուցեալի զաւակները՝ Սուրէնը, Արշակը, Էման եւ Ալիքը կարեւոր մասնակցութիւն կը բերեն գաղութային կեանքին մէջ: Իսկ երեք որդին՝ Յովսէփ Եուսէֆեանը, անդամ է Հ.Բ.Ը. Միւլթեան Կեդրոնական Վարչական Ժողովին, կորովի ատենապետ է Միւլթեան տեղւոյ մասնաճիւղին եւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց Հայրապետին կողմէ պարգեւատրուած է Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Ա. Կարգի շքանշանով:

CONVOCATORIA

De acuerdo con las disposiciones estatutarias, el CONSEJO DIRECTIVO de la UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA invita a los señores asociados a participar en la Asamblea General Ordinaria que se realizará el Sábado 13 de abril de 1985, a las 17:00, en la sede de la Institución, Armenia 1322, Capital Federal, a los efectos de considerer el siguiente

ORDEN DEL DIA

- 1) Consideración de la Memoria, Inventario, Cuenta de Gastos y Recursos y Balance General al 31 de Diciembre de 1984.
- 2) Elección de tres socios para formar la Junta Electoral y firmar el acta de la Asamblea.
- 3) Varios
- 4) Elección de 4 miembros titulares para integrar el Consejo Directivo por tres años en reemplazo de los consejeros, Sres. Rolando Bergamali, José Youssefian, Roberto Malkasian y José Narkizian, que terminan su mandato.
- 5) Elección de 5 vocales suplentes por un año en reemplazo de los Sres. Alberto Basmdjian, Juan Kapelian, Varuyan Tchokhakian, Shushan Ekshian y Dicran Dicranian que terminan su mandato.
- 6) Elección de Síndico Titular y Síndico Suplente con mandato por un año, en reemplazo de los Sres. Pablo T. Sarafian y Rafael Balassian.

Buenos Aires, Marzo de 1985

DE LOS ESTATUTOS: "Las Asambleas se celebrarán a la hora indicada con la asistencia de la mitad más uno de los socios activos, o con cualquier número transcurridos treinta minutos de la hora de citación".

Թշկատինցու Գեղարուեստական Արձակը (Եղեռնի 70-ամեակին Առթիւ)

Գրեց՝ Խաչիկ Ամիրխան

Իրապաշտ այս հոսանքի գաղափարախոսութեան ազդեցութիւնը մեծ եղաւ դաւանում ուսում տաած երիտասարդութեան հայեացքների կազմաւորման տեսակետից: Գաւառներից զգալի Զմիւռնիա (Բզմիր) եւ Պոլիս սկսուեց հեռիէն թղթակցութիւնների մի շարան: Ու միայն գրողներ եւ ուսուցիչներ, այլեւ փոքր ի շատէ գրիչ բանուորներ, Պոլսի եւ Զմիւռնիայի հայ ժամուկներ ուղարկում էին գաւառական եւ գիւղական պատկերների, ուղեւորութիւնների տպաւորութիւններ, հարաւորական հանգիստների եւ տնակատարութիւնների նկարագրութիւններ: Մամուլը ողորդում էր հեղինակներով, աւարակներով, աշուղական տաղերով, ժողովրդական երգերով եւ պոէզիաներով: Այլ կերպ ասած, բանահիւսութիւնը իր անգիր ու փակ վիճակից յայտնուում եւ դառնում էր ամբողջ ժողովուրդի սեփականութիւնը:

Այսպիսով, գիւղի ու գաւառը (որն այդ թուականներին իր բնակչութեամբ մեծ գիւղ լինելու յատկանիշներից քիչ էր տարբերում) հեղեռնով զրկւր ու ճանաչում էին գրտնում ոչ միայն պատապի, այլեւ պոլսահայ ու գերմանահայ մտաւորականների չլիցանակներում եւ այլ խաւերում՝ տնտեսական, հասարակական եւ քաղաքական այն բարդ գոյակիճակով, որին նմիարկուել էին այնատար չայ գիւղացի զանգուածները:

Որովհետեւ, Սրուանձտանցի գաւառական գրականութեան համար պէնքած ահար վերածում էր պտղաբեր ու յուսալի մի նոր այգու՝ զարգացման հեռանկարներով, 80-ական թուականների գիւղացիութիւնը մտնում էր նոր հունի մէջ, գեղարուեստական արձակի սեռով ու հրաշքաբերով, որոնք առաջին արձակագիրը եղաւ Թղկատինցին՝ Յովհաննէս Յարութիւնեանը, որը յետագայում ունեցաւ իր հետեւորդները (Համաստեղ Բ. Նուրիկեան, Վահէ Հայկ, Ս. Մանւելեան, Յ. Մուսուրի եւ ուրիշներ):

Յովհաննէս Յարութիւնեանը ծնուել է 1860 թ. Խարբերդի Սուլայում, պատմական անունով Թղկատինցի գիւղում, որից նա վերցրել էր գրական ծածկանունը: 11 տարեկանին, հորից որը, որպէս որդեգիր աշակերտ, նա տարւում է Խարբերդ, ընդունում Սրմաւան Կարաթարաւը, որն աւարտելուց յետոյ ընդգրկւում է ուսուցչական ապարգքը եւ մինչեւ կեսերի վերջին օրը գործում է մանկավարժական այդ ապարգքում, երբ նա էլ էր գտնւում 1915 թուականի ահաւոր եւ գաղանարար ռմբիւն:

Թղկատինցին, այդ հարագատ գիւղացին, իր բոլոր բնականագործութեան ընդունումը եւ զիւրի հարագատ որդի, ներշնչուել նրա բնայայտ էից ու նրա ստեղծական միջավայրից: Տուել է գիւղի մարդկանց կենցաղի եւ բնակչութեան իրական, յաճախ բացասական կողմերը: Իր ստեղծագործութեան աղանքը այլաբերական եղել էր գիւղի մարդկանց հոգեւոր, սովորութիւնները, բարքերը, սնուստիւնները, նահապետական ընտանիքի բայաշուքը եւ նորաժող պտղաբերական բարքերի հակասութիւնները: Թղկատինցին գատորոշում է գիւղն ու գաւառը ընկալելու իր էնքանատիւնութեամբ, գիւղական իրականութիւնը ճշմարտագործելով վերարտադրելու վարպետութեամբ, այնտեղ առկայ հակասութիւնների եւ արտնքերի ուղիւստական բնաշարտութեամբ, ապրող ու գործող տիպարների գունեղ կերպով վրձնելու ճարտարութեամբ:

Թղկատինցին իր գրական նախադրմանը կատարել է զեռեւ ուսումնական շրջանում: Խարբերդի Սմաւան Կարաթարաւում նա հրատարակում է «Թղկատինցի» խորագրով ձեռագիր մի շարքիճակով: Իսկ ընթացաւարտ լինելու յաջորդ տարին՝ 1879 թուականին՝ «Փառնակ» կեղծանունով, ինչպէս նաեւ Յ. Յարութիւնեան ստորագրութեամբ նա ուղարկում է իր առաջին թղթակցութիւնները Պոլսում հրատարակուող «Մասիս»ին: Այլ եւ յետագայ թղթակցութիւններում նա պատմում էր Խարբերդում տեղի ունեցած իրական գէպերից, ծանօթացնում հեռաւոր հայ ընթերցողներին գաւառում տիրող դրութեանը: «Նա գրում է ժողովրդի վիճակի, կարավարութեան հալածանքների, սով ու պանդխտութեան, զրկոցների, հոգեւորականութեան եւ այլ կարեւոր հարցերի մասին» (Լ. Կարապետեան, «Թղկատինցի», Երևան, 1966, էջ 282):

Բայց հայ ժողովուրդին յուզող հայ կարեւոր հարցերին՝ հնարաւոր չէր երկար ժամանակով անդրադառնալ: 1878 թուականը, ինչպէս արդէն նշել ենք, ժամանակաւոր կերպով մայն մեծ յոյսեր էր ներշնչել հայ ժողովրդի ազատագրութեան հարցում: Տաւան թուականներին, համիտեան գրաքննութիւնը խիստ հակողութիւն էր սահմանել մամուլում երեւցող չքաղութեան, սովի, հալածանքների, որոշ դէպքերի փաստացի նկարագրութիւնների վրայ, արդելում էր դրանց հրատարակութիւնը: Նուազագոյն դժգոհութիւնը կատարութեան եւ ուժիմի հասցնել, ենթադրում էր հետապնդում, ահեղ դատաստանի, քանտարութիւնների: Արդելում էր օգտագործել «Հայաստան, ազգ, հայրենիք» եւ այլ բաներ: Ահարեւման այդպիսի միջոցաւորում, փոխում եւ Թղկատինցու թղթակցութիւնների բովանդակութիւնը, ընթանում այլ շաւղով:

Հայ գրողն ապրում էր դրաքննիչների մղձաւանջով, կեանքի ապահովութիւնը կարեւոր էր մազի թելից: Սակայն տաղանդի աճը էի կարելի կատարել պատահական շղթաներով, ընկճել՝ բանտերի դռները առջեւ: Այդ մղձաւանջի հետեւանքով չընալած հայ գրողի ստեղծագործական արգասաւորումն ամալանում էր մի կողմից, միւս կողմից առկայ պտղաբերում՝ այլաբանական, սիմվոլիկ մտայնացումներով, որոնք խորապէս առկայ էր դրողի հոգեկիճակի այլապէս յուզող տառաքիւղում: Այս առումով եւ ստեղծութեան թղկատինցու «Ամառին Նոր Արմաւան», «Պոլսու մը Գեղեցիկանցին Մէջ», «Հին Հատար» եւ այլ գործեր, ինչպէս նաեւ Յ. Յարութեանի «Գամիւր»:

Իր մանկավարժական եւ հասարակական գործունեութեանը զուգընթացաբար, հետեւելով Գ. Եսայի. Սրուանձտանցի եւ այլոց օրինակին, Թղկատինցին շրջում է Խարբերդի գիւղերի ու գիւղաքաղաքների, գրի առնում ժողովրդական բանաւոր ստեղծագործունեութեան նմուշներ՝ հեղինակներ, առանքներ, խոսակցական արտայայտութիւններ, որոնք յետոյ այնքան ճարակաւոր կերպով օգտագործելու էր իր պատկերներում եւ պատմութեանը, սակաւթիւ բանաստեղծութիւններում եւ թատերական երկերում:

Ինչպէս նշել ենք, 80-90-ական թուականներին, արեւմտահայ մամուլը առատորէն տեղ էր տալիս ժողովրդական բանահիւսութեան վերաբերալ ամէն կարգի հրատարա-

կութեանց, այդ շնորհալի աշխատանքին եւ հետեւել Մշեցի Գեղամը, Հմայակ Նարեանը, Շարսիանը, Գ. Անդրէասեանը եւ ուրիշները:

Թղթակցական-լրագրական եւ բանասիրական տառամեայ գործունեութիւնը, վերջապէս Թղկատինցին առաջնորդում են դեղարուեստական որակով երկեր յորինելու մտայնացման, որոնք ստորագրւում են «Բրոնիկ» խորագրի տակ:

Շատ հին դարաշրջաններից հասած, «բրոնիկ» արեւմտահայերի մէջ գրականական մի սեռի հանգամանք էր բնատուր Թղկատինցու նախորդող գեղեցիկների մշակումով: Բրոնիկներ են ստորագրել Ս. Մամուրեանը («Հայկական Նամականի»), Ռ. Պերպերեանը («Մարդիկ եւ Իրք»), Ս. Չերաք («Արգոսի խոհեր»), Գ. Օսեանը՝ Փառիգից ուղարկած իր նամակներով: Բրոնիկներ են բնատուրագրել Ար. Արքիարեանը:

(«Օրուն Կեանք»), Լ. Բաշալեանը («Կիւրակի կիւրակ»), Ս. Գրաբեանը («Պանդխտի Սրագրէն»), որոնց շնորհիւ բրոնիկը ստացաւ դեղարուեստական բովանդակութիւն:

Բրոնիկները լինելով մասնակալից կեանքի ճշմարիտ վերարտադրութիւններ, մեւելով եւ բովանդակութեամբ ընդգրկում էին անարկներ, պատմութեանը կամ նորագիւղներ, որոնց թեւում եւ՝ մանապարհորդական տպաւորութիւններ:

Իրանց շարքին, Թղկատինցու բրոնիկները մերթ դիւղական պատկերներ են, մերթ պատմութեանը, վիպակներ, մերթ անարկներ ու նամակներ, որոնց գրական տեսակետից ժանրային սահմանադաւանումը գտնաւ է կատարել:

(ՇԱՐՈՒՆԱԳՈՒԹԻՒՆ 2)

U.G.A.B. - U.G.A.B. - U.G.A.B.

Comisión de Damas

Clases de labores armenias

Comienzan el miércoles 17 de abril de 14:30 a 16:30 hs.

CLASES DE ARMENIO

COMIENZAN EL SABADO 20 DE ABRIL

De 17:00 a 19:00 Hs.

Desde el viernes 22 de marzo, cada viernes, los padres y alumnos de las promociones 1985/86, lo esperamos para disfrutar de las exquisiteces de la comida armenia, en un ambiente de gran calidez, con la atención más cordial.

Será para nosotros un honor contarle a Ud. con sus familiares y amigos, entre los asistentes a las habituales comidas de los viernes.

Además, este año una novedad: MENU JUVENIL, a un precio promocional.

INST. MARIE MANOOGIAN

Necesita Celadora

Idiomas armenio y castellano

GALICIA

Y

RIO DE LA PLATA

Compañía de Seguros

Bartolomé Mitre 777 7° "B" T.E.: 566-7073 - 49-1886/1942

Garantiza asesoramiento integral sin cargo

para toda la colectividad armenia, a través de:

SEGUROS LAMAS

INFORMES EN U.G.A.B.

SOUVENIR EN CERAMICA

MARTA DE NOURIAN

Enlace - Compromiso - 15 Años - Bautismo

Cumpleaños - Aniversario

CASTILLO 1488

854-3782

CAPITAL

Lunes a Viernes

De 14:00 a 18:00 Hs.

Եղեռնի 70-ամեակ - Կը պահանջենք մեր իրաւունքները

Երկնային ԱՏԵԱՆ

3 ՊԱՏԿԵՐ

Գրեց՝ Անդրանիկ Ծառուկեան

Վարսունական թուականներուն Հայաստանի մէջ փորձ մը եղաւ հայերէն տպագրական գիրքը գեղեցկացնելու եւ նոր տառատեսակներ ստեղծելու: Ուրիշ ուր, յամարձեռն մը լսուեցաւ Սփիւռքի մամուլին մէջ, թէ հայերէն տառերը «կը ռուսացուին»: Ամբողջ վեց ամիս՝ իրարանցում, բերբէ բերբ շունդայից յօդուածներ «Ամբողջ, դուրս ելիր գերեզմանէդ» - բողոքի հեռագիրներ, եւայլն... Ինչեւ որ պարզուեցաւ թէ այդ լուրը մէշտեղ նետող Տարեգիրքին հեղինակը իր կարգին գոհ գացած է յաւակնոտ նարտարագետի մը լեզուագործութիւններուն: Այդ դէպքէն ներշնչուած է ներկայ «կատա-կերգութիւնը»:

Ս. ՄԵՍՐՈՒԹՅՈՒՆ (չմեղաճախի անուով, Զօհրապիկ) - Եւ ան-նարկելով Սիւսանայի... Գիտեմ թէ պաշտօնին յարմար անձը չէ, բայց որոշ տկարութիւն մը ունիմ այս մէկին հանդէպ, ու երբեք չեմ կրցած խոստանայ... (Դառնալով Սիւսանայի) Ատո՛ւմ, գա-ւախ, ուշադիր քննէ անգամ մըն ալ...

ՍԻՍԱՆԱԻԹՅՈՒՆ (չփոք եւ ջը-ղային) - Կը նայիմ, կը նա-յիմ, կը նայիմ՝ ու չեմ տես-նեմ... Կարծեմ ունիմ ցանկին մէջ Մարգի չկայ, Մարգի հե-րու ցանկին մէջ կարծեմ չկայ... Մանրութիւնը յաւելուածին մէջ զեռ Մարգի Սիւսան մը կը տեսնեմ, որ «Վերայիսկի» էջին վրայ սրբաբարձ է ու դար-ձած Թուրան Սիւսան, բայց Մարգի կարողի հետք չկայ...

Գ. ԶՕԶՐԱՊՈՒՆ (անհամբեր եւ հեգնական) - Կրնայի՞ք բա-ցատրել ինձ, տիար բերթեղ, թէ ինչպէս կարելի է գանձը-ւել հայ զրոյգու մը, որ ամէն տարի ի լոյս կ'ընծայէ աւելի մեծ գիրք մը, քան որ կրցած է ճշտատարակել զուր՝ ի մի հաւաքելով ձեր ամբողջ կեանքին արտաբանութիւնը... Տարեգիրք մը, որ աւելի ծանր կը կոչուի Ամբողջական երկե-

րու ձեռն հատորին... ԵՐ. ՕՏԵԱՆ. - (ձեռքի շար-ժումով մը կը հանդարտեցնէ Սիւսանին, որ պատրաստ է խիստ պատասխան մը տալու Զօհրապիկ) - Իրար անցնելու պէտք չկայ... Բանի որ տա-րեգիրքի շուրջ կը դառնայ խնդիր, կանչել տուէք Թեո-դօրէն եւ իրեն հարցուցէք...

Ս. ՄԵՍՐՈՒԹՅՈՒՆ - Տեղին եւ օգ-տակար առաջարկ... (Գար-րիկին) - Կանչեցէք Թեոդօ-րէն, որ անշաղկապ երեկայա-նայ Առեանին՝ ի լուսաբա-նութիւն Մարգի կարողի հան-գամանքին... Կարծատեմ դա-րար մը ետք կը վերաբացուի երեսը...

Գ. ՏԵՍԻԼ (ՆՈՅՆԲԵԹ ԹԵՆԴԻԿ)

Ս. ՄԵՍՐՈՒԹՅՈՒՆ - Կանչուած էք որպէսզի ծանօթութիւններ տրք Առեանին, Մարգի կարո-յի մասին...

ԹԵՆԴԻԿ. - Զեմ ճանչ-նար... Գ. ԶՕԶՐԱՊՈՒՆ (Թեոդօրիկին) - Կրնաք մտոցած ըլլա՞յ... Ամ-փոփոխեցէք եւ փորձեցէք յի-զեք... Օգնեմ ձեզի, եթէ կ'ու-զէք...

ԹԵՆԴԻԿ. - Օգնութեան

պէտք չունիմ... Երկրի վրայ իմ յիշողութիւնս պատկառելի համբա մը ունիմ... Ամբողջ բառարաններ կրնայի զոչ ար-տասանել... Մարգի ի մը ա-նունը չէ որ պիտի մոռցած ըլ-լամ, ան ալ երկինքի մէջ...

Գ. ԶՕԶՐԱՊՈՒՆ (մեկուսի) - Երեւի դարձեալ պիտի ստիպ-վիք կիրարկել Տարեգիրքին թեան հին ձեւը. կողմէն մօ-տենանք... (բարձր) Թեոդօ-րիկին) Զեր օրին, ուրիշ որո՞նք տարեցոյց կը հրատարա-կէին...

Գ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ. - Մեզա-նում պայմանի կար...

ԹԵՆԴԻԿ. - Թույլեանք կար, Կալոսը, Կիօն կար, Մերուժան եւ Մկրտիչ Գար-սամեանները կային, բայց բո-ւորն ալ վերն են, ինձի հետ, բացի Սկորիչէն... Ինձ կար Նշանեանը, բայց անիկա մեր դասէն չէր, գրաբանաւ էր...

Գ. ԶՕԶՐԱՊՈՒՆ (Վերջին քա-ղին վրայ մէկէն կ'ընդմիջէ Թեոդօրիկ, եւ, ցուցական լու-րով, յարցաւորականութեամբ մը Սիւսանայի) - Կե-ցէ՛ք... Դադարեմք մը... Բա-նի որ այդ Մարգի կարծեմ բա-րազէտներու ցանկին մէջ չը-կայ, անգամ որ նայիր զբրա-վաճառներուն սիւսանին... ՍԻՍԱՆԱԻԹՅՈՒՆ (կարճ պահ մը նստ ընդմիջ) - Եկի՛ք, քա, Գը-տայ... Գիտեմ է...

Գ. ԶՕԶՐԱՊՈՒՆ - Հիմա որ ճշդուեցաւ ճանաչողորդիս ինք-նութիւնը եւ հանգամանքը, կ'ուզեմ շարունակել...

Ա. ԱՐՓԻԱՐԱՆԻ (Ս. Մես-րոպին) - Ենչեցէք, տէր Նա-խագահ, դիտողութիւն մը, ըստ կարգին... Եթէ գրաբա-նուներ են որ պիտի դատուի աշտեղ, երգչուհիներս յար-մար բնութեամբ չենք... Աւելի բնական պիտի ըլլար ներկայ ժողովին կազմել առեարական դատու ազգայիններէ... Այս պիտոս աւելի արդար իրա-ւունքով մը պիտի կրնար դը-րաւել փնտնագաւառի Հայրա-պետ Էֆէնտիսին...

Գ. ՊԱՐՈՒՆԵԱՆ. - Իմ Պաղ-տարար Արարար ալ կրնար ա-ւելի օգտակար ըլլալ իմ տե-ղեւ... Գ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ. - Մի քիչ

սպասե՛ք, տեսնե՛ք ինչ է լի-նելու... Մեզ համար պատ-րաստուել է կարգին թամա-րա... Հետաքրքիր եմ իմա-նայ, թէ ո՞ր է այդ Մարգի կա-րծի, որ հայտն երկինք-գե-տինք խառնակում է իրար... Մի տեսնե՛ք, քանի գլուխ ու-նի...

ԵՐ. ՕՏԵԱՆ. - Գրաբանա-նները գլուխ չունին, զրպան ունին... Եւ գիտեմ անոնց ձեռքէն քաշած... Զեզմէ ո՞ր չէ տարուած արդէն անոնց-մէ...

Ս. ՄԵՍՐՈՒԹՅՈՒՆ. - (Երգչու-նի տիւրը եւ համակեր-պած շնչով) - Կը խնդրեմ որ համբերող ըլլաք եւ լայն-սիրա... Կեանքը փոխուած է ձեր օրերէն ի վեր... Գրակա-նութիւնը գրազէտներուն

մարդը չէ այլեւս, ինչպէս կը առայ... Այժմ, երկրի վրայ, ամեն որ քիչ թէ շատ ծառայող է հայ դպրութեան... Առե-տուրի մարդիկն անգամ յա-նա գրականութիւն կ'ընեն, եւ գրողները նուազ ճարտար չեն առեւտուրի մէջ՝ չուրիշ մարդոց մրցակից դառնալու աստիճան... Եւ ձեզմէ նուազ խոցեալ ձեռք, սիրելիք... Եկե-ղեցուց ծանանք կան վարք, որոնք կրպակ ունին եւ ման-րաբանաւորութեամբ կը պարա-պին... Այո՛, կեանքը շատ փոխուած է, եւ առաջ, կեանքի մէջ չենք այլեւս, որ-պէսզի կարենանք միջամ-տել... Թող ամառն որեւէ տարի փաստաբանին որպէսզի շարունակէ պարզել իր տեսու-թիւնը...

(ՇԱՐՈՒՆԱԿԵԼԻ)

Հակառակաւարտութիւնը Առ Աշտօր

Գրեց՝ Յովիկ Խորտեքեան

Հակառակաւարտութիւնը իր ընդհանուր տարազով, առկա է շատ մը երկրիներու քաղաքա-կան կեանքին մէջ, իրեն յիշող-րոշում այդ գաղափարախօսու-թեան դէմ, ի խնդրի՝ անոր տա-պալման եւ որիչ գաղափարա-խօսութեան կամ վարչաձեռն մը հաստատման: Բացարձակ ճըշ-մարտութիւն է նաեւ այն, որ որե-ւէ վարչաձեռն, չկարենալով ան-տեսել մարդկութեան միտքի այս ամենէն բարձր թոյլը՝ ռամբա-վարտութիւնը, կը փորձէ անոր տալ իրողի մեկնաբանութիւն եւ բազմաձևական բացատրութիւն թելադրուած այս կամ այն շահե-նէ: Անա, այս երեւոյթին քննա-կան արդիւնքը կ'ըլլան ռամկա-վարտեան տարբեր դրսեւորու-մաներ, որոնք տարբեր պայման-ներէ մեկնելով զայն կը հասցեն ընդհուպ՝ ռամբալարական ա-նիշխանութեան մը: Աւելորդ պի-տի ըլլար բացատրել, թէ իսկա-կան ռամբալարտութեան անդ-րի երեւոյթներ են վերոյիշեալ-ները:

Հակառակաւարտութիւնը իր միջազգային-քաղաքական, ըն-կերա-ունեական պայման-ներէ մեկնելով զայն կը հասցեն ընդհուպ՝ ռամբալարական ա-նիշխանութեան մը: Աւելորդ պի-տի ըլլար բացատրել, թէ իսկա-կան ռամբալարտութեան անդ-րի երեւոյթներ են վերոյիշեալ-ները:

Հարցը նախ քանքնելու գու-րափարախօսական տեսանկի-նէն, նկատի ունենալով որ լա-նա պարաքը այդ ուղղութեամբ տարաւ է: 19րդ դարի կէսերէն սկսած արեւմտահայ ժողովուր-դին ազգային-ազատագրական, հասարակական-քաղաքական եւ մտաւոր շարժումները նոր քալի ու աւելի ընդարձակ ծաւալ ըս-տացած էին: Այս պայմաններու մէջ, լատկայեւս նշանակալից դեր խաղացին այնպիսի պալ-մաւ դէմքեր, ինչպիսիք են Յ. Սիւսան, Նախագահ Ռուսին-եան, Գրիգոր Օռեան, Ծոփեց,

Մ. Պեշկիթաշեան եւ որիշներ, որոնք առաջին սերնդայինը հանդիսացան ազատական հո-սանքին. անոնց պիտի բացը-ղէին այնպիսի փառն մեծու-թիւններ, ինչպիսիք էին Գրիգոր Արծրունի, Մ. Փորթալեան, Մ. Անտիսեանը եւ որիշներ: Հայ քաղաքական ոչ մէկ հոսանք ու-նէր այն կշիռն ու հեղինակութի-ւնը, որոնց տիրացած էին ռա-մբալար մտածողութեան արեւ-հայ ձեւաւորուած ներկայացու-ցիկները: Այս երեւոյթը միանգա-ւայն օրինակաւ էր, որպէսզի-սով քաղաքական աշխարհ-լեւացք ունեցող հոսանքներ լու-նէին եւ լուծեցան պարարտ հող իրենց գաղափարաբանութիւնը ներմուծելով՝ լատկայեւս արեւ-մուտահայ հաստատեցին պարա-գային: Հայ ժողովուրդի արեւմ-տահայ հատուածը կ'արեւմ-տաբար պայմաններու, ընդհա-լին-ունեական տարբեր դրո-ւթեան մէջ, որոնցմէ անտեղեկ էին, եւ իր փորձին քաղաքական հաստատեցման առաջին քայլերը կատարող զանազաններուն պարտադրել այնպիսի վարա-պետութիւններ, որոնք նուազ-գոյնը անհասարակ էին ժող-ովուրդին համար: Իրենց պէտք է հարակցեցնել, որ ռամկալար մը-տածողութիւնը ամենէն հարա-ւաստ մտնուցն էր հայ ժողովուրդի քաղաքական մտածողութեան եւ ամենէն օրինակաւոր այդ գծով:

Հակառակաւարտութեան զը-խալոր գէնքերէն է այն բանա-դրանքը, որով կը փորձէն ժխտել ռամբալար մտածողութեան յե-ղափոխական աւանդը: Այդ ժրի-տուր կրնար իրական ըլլալ, եթէ պատճառով այդօրինակ կեց-ւածքը շարունակեցաւ անիշ-ուռ... Հարցը նախ քանքնելու գու-րափարախօսական տեսանկի-նէն, նկատի ունենալով որ լա-նա պարաքը այդ ուղղութեամբ տարաւ է: 19րդ դարի կէսերէն սկսած արեւմտահայ ժողովուր-դին ազգային-ազատագրական, հասարակական-քաղաքական եւ մտաւոր շարժումները նոր քալի ու աւելի ընդարձակ ծաւալ ըս-տացած էին: Այս պայմաններու մէջ, լատկայեւս նշանակալից դեր խաղացին այնպիսի պալ-մաւ դէմքեր, ինչպիսիք են Յ. Սիւսան, Նախագահ Ռուսին-եան, Գրիգոր Օռեան, Ծոփեց,

(ՇԱՐԱՆԵԱՆ)

Para nuestra selecta y masiva audiencia

Audición Radial

“En Confraternidad Argentina - Armenia”

Un pensamiento amplio, unitario y pluralista para la comunidad armenia de la República Argentina

Con una pincelada de:

Historia - Cultura - Música - Noticias - Economía

Concursos y la participación activa de nuestra juventud, en su Año Internacional

Todos los domingos a partir del 7/4 de 22:00 a 22:30

Por L.R.3. Radio Belgrano

en el 950 de su dial

PRODUCIDO POR:

LATINARMEN PUBLICIDAD S.R.L.

«Ամէն Գաղափարախօսական Նախասիրութիւնից Վեր է Մայր Հայրենիքի Անվտանգութիւնը»

Հարցազրոյց՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետին Հետ

Վագգէն Ա. Կաթողիկոս Ամենայն Հայոց

Հ.- Վեհափառ Հայրապետ, բոլի տուէ՞ք մեր հիացումը յայտնել, վերջերս Ձեր հրապարակած «Էքզիսթենցիալ Գաւն»-ը եւ «Արարատ»-ը ալիսմենք ու համար, որոնք պատմական նշանակութիւն ունին մեր ազգին համար: Ի՞նչ էր որ մեր զեց Ձեզ հրատարակելու գաւննէք:

Պ.- «Էքզիսթենցիալ Գաւն»-ը ալիսմենք հրատարակումով անհրաժեշտութիւն նկատեցինք մեր ժողովուրդին եւ ալլազգիներուն ներկայացնել Հայ եկեղեցական արուեստի նր՝ մոլորներ, որոնք կը գտնուին Մայր Աթոռի թանգարաններուն մէջ: Այսօր Ս. Էքզիսթենցիալ Գաւնի մէջ ունինք չորս թանգարաններ, որ ցուցադրուած են աւելի քան երկու հարաւ Հայ եկեղեցական արուեստի նմոշներ: Առաջինը՝ Մայր Տաճարի ներքին թանգարանն է, երկրորդը՝ Հին վեհարարն, երրորդը՝ Նոր վեհարարը, եւ չորրորդը՝ «Այբեք Մարի Մանուկեան» Գանձատունը: Յուշէ՛ք է հաստատել թէ Մայր Աթոռի թանգարանային արժէքներ կայացնող վերոյիշեալ արուեստի գործերու կարելոյ մէջ մասը, յատկապէս սուրբ մատուցներ եւ եկեղեցական քանդակներ, 1915-1916 ջերմասպանութեան տարիներուն Արեւմտահայաստանի փորկրուած եւ Ս. Հայաստան ասպատակուած գտած գաղթականները բերած են իրենց հետ:

«Էքզիսթենցիալ Գաւն»-ը ալիսմենք մեզ գտած են միայն արուեստի 460 գործեր: Ապագային կ'արժէ երկրորդ հատոր մը եւս հրատարակել այլ նմոշներով, որոնք կը գտնուին մեր թանգարաններուն մէջ:

Իսկ «Արարատ»-ը ալիսմենք Մեր արտի խօսող հրատարակութիւնն է, որ երկար տարիներու Մեր իղծն էր: Այս «Արարատ»-ը ալիսմենք չէ, այլ երազանք ու իրականութիւն, թախիծ ու պատգով, յոյս ու ստուգութիւն: Կը ցայտնի շատ որ Յովհաննէս Ծիրազ իր աշխարհ փակեց առանց զայն տեսնելու: Քանի մը օր եւս եւ թէ սպասէ...

Հ.- Ձերը վեհափառութեան ժամանակաշրջանին Էքզիսթենցիալ հայկ ռստում մը ունեցաւ շինարարական մարզի մէջ: Ինչպէ՞ս կը մտաւ յարաբերութիւն մանց ծախսերը:

Պ.- Մեզի համար անփոխարինելի միջոցաւորութիւն է, որ

Մեր Գահակալութեան 30 տարիներու ընթացքին, եկեղեցաշինական նշանակելի գործունէութիւն կարողացանք ծաւալել, վերանորոգելով եւ վերակառուցելով տասնեակ պատմական վանքեր ու եկեղեցիներ, բոլորը՝ նշանաւոր կոթողներ Հայ դասական ճարտարապետութեան եւ հռչակուած ուխտատեղիներ: Շինարարական այս ծաւալուն իրագործումները հնարաւոր դարձան շնորհիւ մեր հաւատարմ ժողովուրդի եւ ազնիւ նուիրատուներու նիւթական գոհաբերումներուն, շնորհիւ մեր Հայրենի Պետութեան բարեացակամ եւ յոյժ հոգատար վերաբերումին եւ շնորհիւ Հայրենի մասնագէտներու եւ վարպետներու կազմակերպեալ եռանդալի բարձրորակ աշխատանքին:

Մեր շինարարական եւ բարեկարգման աշխատանքները կը շարունակուին նոյն թափով եւ նոյն նպատակաւ պայմաններու մէջ:

Հ.- Ի՞նչ վիճակի մէջ են Ս. Էքզիսթենցիալ հայրենի կառավարութեան փոխ-յարաբերութիւնները: Մտահոգի՞ նոր պարագանք կ'ա՞ն:

Պ.- Կը հասկնանք Ձեր այս հարցումին իմաստը եւ Ձեր մտահոգութիւնը:

Մասամբ տեղեակ ենք, թէ Սփիւղի մէջ հրատարակուող որոշ հայ թերթեր, յօդուածներ հրատարակել են, տարածելով տեղեկութիւններ ու մեկնաբանութիւններ Ս. Հայաստանի վերաբերեալ, որոնք շատ հեռու են իրականութենէն, այդ թւում տեղեկութիւններ նաեւ մեր կրօնական կեանքին մասին:

Ճշմարիտ է, որ անցեալ տարի Հոկտեմբեր ամսուն, խորհրդային կեդրոնական մամուլի մէջ ակնարկուած էր, թէ Հայաստանի մէջ թույլացած է մատերիալիստական գաղափարախօսութեան քարոզչութիւնը, սակայն այդ բնաւ չէ անհնգատաւարուցած մեր եկեղեցին ու մեր հաւատացեալները: Ինչպէս քաջ յայտնի է Հայաստանի մեր հաւատարակներուն օրէնքով թույլատրուած են թէ կրօնական եւ թէ ոչ կրօնական գաղափարախօսութեանց քարոզչութիւնները: Եթէ մատերիալիստական քարոզչութիւնն ինչ օր թույլացում նրկատուած է, բնականաբար այդ չի վերաբերի մեր եկեղեցին եւ Հայրենի կրօնական կեանքին:

Մեզի համար հակառակ, կարելոյր այն է, որ մեր օրերուն Հայաստանի տարածքի վրայ ապահովուած է կրօնական քարոզչութեան ազատութիւնը թէ օրէնքով եւ թէ գործնական: Այդ օրինական կարգը կը պահպանուի այսօր ալ անխախտ կերպով:

Անկէն, այս Յունուարին պետական պատկան մարմիններու բարեացակամ վերաբերումով Արարատեան թեմարարածութիւն ստացաւ Երեւանի Ս. Յովհաննէս եկեղեցին հիմնովին վերանորոգելու եւ վերածելու այն գմբէժաւոր եկեղեցի: Արարածութիւնները ստացուած են նաեւ շարք մը եկեղեցիներու կողքին կառուցանելու յատուկ շէնքեր իրենց հովուատները: Իսկ Երեւանի Ս. Սարգիս եկեղեցին կից կառուցուող Առաքելաբարանի երկարակամի մէջ շէնքը շուտով կը հասնի իր աւարտին:

Մեր մայր երկրին մէջ շնորհիւ հաստատուած ու յարգուած օրինական կարգի, Հայաստանեայց եկեղեցին, իր գլուխ ունենալով Մայր Աթոռ Ս. Էքզիսթենցիալ, կը շարունակէ իր հոգեւոր առաքելութիւնը, նոյն բնականոն պայմաններու մէջ, նոյն ոգեւշնչմամբ, նոյն ինքնարար արդիւնաւորութեամբ: Եւ այսպէս ալ պիտի չաւ ունակուի Աստուծոյ օգնութեամբ:

Շատ ցաւալի է սակայն որ կը գտնուին հայ խմբագիրներ, որոնք առանց տեղւոր վրայ սրտցաւ տուգում կառարարելու, գոհ էրկինք հիւսկապին մղումներու:

Հ.- Ի՞նչ մագրաւմէնք ունիք սփիւղախօսութեան:

Պ.- Ինչպէս այլ նման առիթներով, այսօր ալ Սփիւղի տարածքի վրայ աղօղող մեր եկեղեցիին ու մեր ազգի գաւնականներու բոլորին անխորհրդ իր յղեալ Մեր Հայրական սիրելի ողջոյնը եւ օրհնութիւնը, աղօթելով որ անտրման հաւատարմ մեր առաքելական Մայր եկեղեցիին, մեր նուիրական աւանդութիւններուն ու մեր մայրենի լեզուին եւ իրենց հոգիներուն հայեացքը միշտ սեւեռած պահեն զգիլ վերանշած մեր մայր երկիրը Ս. Հայաստան, գերազոյն գրասեղանը մեր ազգային գրասեղանին եւ ազգային երազանքներու կենսագործման: Այս ճշմարտութիւնը Մենք յատկապէս կ'ընդգծենք այսօր հոգեկան խորունկ արտաւորումով ու պայծառ յատեւտութեամբ: Հոգեկան արտաւորումով, որովհետեւ այս տարի Ապրիլի 24ին Հայաստանեայց եկեղեցին եւ համայն Հայութիւնը Հայաստան եւ ի Լուսիկու աշխարհի, համազգային միասնութեամբ պիտի ոգեկոչեն եօթնասուններորդ

տարեկիցը 1915ի ջեղատալանութեան սեւ օրերուն ռահատակուած մեր երկու միլիոն զաւակներուն: Բայց նաեւ յատեւտութեամբ, որովհետեւ այս տարի Մայիսին մեր եկեղեցին եւ համայն մեր ժողովուրդը պիտի տօնախմբեն Հայրենական մեծ պատերազմի յաղթական տարտի բառաւանդակը, յաղթանակ, որով ապահովուեցաւ գոյատեւումը եւ անխախտիմաց վերելքն ու ծաղկումը մեր մայր Հայրենիքի ու Հայրենարեակ ժողովուրդի:

Մեր ամենաանկէջ աղօթքն է, որ մերօրեայ վերածնունդ մայր երկիրը այլեւս երբեք ու երբեք չտեսնի նոր պատերազմներու մահաբեր ուրուականը եւ Արարատի նման անասան ու հարաւ, խաղաղ ու ինքնապատշաճ շարունակ իր նոր կեանքը՝ յոյս եւ յոյս եւ սկը բաշխելով իր բոլոր մեքմաւոր ու հեռաւոր զաւակներուն:

Խաղաղութիւն քոյձե՛ք ամէն:

«Յառաջ» - Փարիզ

Հակառակակարտութիւնը...

(Շար. 14րդ էջէն)

պատմութեան աղ ինքնական էջերը տակաւին կարիք ունին անէի բացայայտման եւ ուսումնասիրման, ու տարակոյս չկայ որ պատմութիւնը իր անսպառ վերջը պիտի տայ Արեւմեակականներու ռաւակաւոր մտածողութեան, ինչպէս նաեւ անոնց յեղափոխական գործունէութեան մասին:

Հայ ազատագրական շարժման տարեգրութեան մէջ քանի որ ռաւակաւոր մտածողութեան յեղափոխական ելոյթները յատկանշուած չլին անկող յիստորիանքներով, անիրաւուն գործունէութեամբ, աղմուկաւորցող տարբերակով, ապա պարզ կը դառնայ անոնց անկ իրաւուն, որպէս ու կանխատեսուած ըլլալու իրողութիւնը: Այդ յեղափոխական ելոյթները արգասիքն էին ռաւակաւոր մտածողութեան ներքին գործելակերպին եւ խորաքափանց դատողութեան: Ձեռք ուղեր նմանցնել տարբեր հոսանքներու յեղափոխական գործունէութեան եւ նուիրականութեան անձնագործողութիւնները, որոնք վեր են ամէն անկատարութեամբ, սակայն շատ տղոյական հարց մը ինքեցինք կը պարտաւորենք մեր աւտի. ի՞նչ շանցանք այդ յիստորի յախտն ու չմտածուած յեղափոխականաւոր յեղափոխականութիւնը (Պայտ Ալիի ցոյց, Խաւատարի արշաւանք, ու այլն): Պատասխանը միանգամայն պարզ է ու կարիք չունի պարզաբանման:

Հակառակակարտութեան նուիրական գիտող՝ այդ հոսանքին հայրենակարտութիւնը կակամի տակ անկնէն է: Բաւ մը, գորկուն միայն ու միայն հայեք:

Ռաւակաւոր մտածողութեան դէմ հասցեագրուած բացայայտ կամ քողարկուած որեւէ ելոյթ բացառական անդրադարձ կ'ունենայ այն որպէս գործունէութիւններու վրայ, որոնք վերջին տասնամեակներին արիւնքները զգացին որեւէ ամէն տեղ: Սփիւղը կը դիմագրաւ բազմապիսի դժուարութիւններ ու խոչընդոտներ, որոնք յարգանքներով կրնանք միայն իրականացնել՝ անկ եւս խտացնելով մեր շարքերը պատգովն գիտող՝ այդ հոսանքին յայրենակարտութիւնը կակամի տակ անկնէն է: Բաւ մը, գորկուն միայն ու միայն հայեք:

DR. ARTURO BALASSANIAN

Escritano

Florida 716 - 2° P. of. "K" Tel: 392-2768/3065

Lunes a Viernes de 10.00 a 18.30 HS.

automovilismo:

Balance positivo

Buen debut, en 1985, de Gustavo Der Ohanessian en la Fórmula 2 Codasur, en la carrera que se disputó el domingo 31 de marzo ppdo. en el Autódromo de Tarumá de la ciudad de Porto Alegre, Brasil.

Gustavo se dio el gusto de largar, ya que no había podido participar de la carrera de inauguración.

Aunque debió abandonar tras veinticinco vueltas, su actuación fue muy meritoria por estar entre los quince primeros lugares en un medio con problemas de tenida.

Considerando cómo se codeó con los astros de la categoría y teniendo en cuenta que estas participaciones le sirven para foguearse a nivel internacional, creemos que el balance es positivo.

Clasificación de la carrera: 1° Guillermo Maldonado (Arg.), 2° Friedrich (Brasil), 3° Miguel A. Guerra (Arg.).

Clasificación para el campeonato: Guillermo Maldonado (18 puntos), Passadore y Friedrich (6 puntos), Miguel A. Guerra (4 puntos).

Juan Pablo Gechidjian

Profesionales:

LILIANA BAYRAMIAN

Se recibió de abogada, luego de haber finalizado sus estudios en la Facultad de Derecho de la Universidad de Buenos Aires.

Son sus padres el Dr. Yeprad Bayramian y Haighu Bedrossian de Bayramian.

ANDRES KUPELIAN

Hijo del veterano integrante de la Asociación Cultural Tekeyan, Nubar

Kupelian y de su esposa Ofelia, se recibió de médico tras haber finalizado sus estudios en la Facultad de Medicina de la Universidad de Buenos Aires.

Nacimiento:

ROMINA KHURLOPIAN

Para alegría de sus papás, Eduardo Khurlopián y Alicia Cafetti, hace unas semanas nació la pequeña Romina.

Son sus abuelos, Razmouhi Khurlopián y Ricardo y Kity Cafetti.

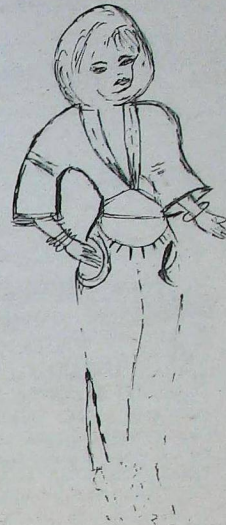
La mujer y la moda

La mujer argentina tiene una particular, individual manera de vestir.

Como la ropa está carísima, antes de comprar una prenda hay que ser objetiva. "¿Cómo me queda? ¿Me estiliza o me hace más gorda? ¿El color concuerda con el tono de mi piel? ¿Es un vestido práctico? ¿Puedo combinarlo con diversos accesorios y usarlo en diferentes horas del día?"

No siempre lo que está de "onda" queda bien; hay modelos que disimulan ciertas zonas, otros que resaltan o son más provocativos, cómo usarlos es cuestión de "estilo" y edad.

Las colecciones otoño-invierno de importantes modistas argentinas están realizadas con buen gusto e imaginación. Proponen una línea romántica, muy femenina, blusas muy trabajadas, puntillas, cintas de raso, lánguidas capuchas, amplísimas polleras, pantalones anchos en las caderas o pegados a la piel, con blusas superpuestas, camisas de jean o cordero combinadas con corderito, cuero, etc. Blazer o spencer, pantalones elásticos en la cintura y anchos tiradores, fajas de gasa o jersey, cinturones... En fin, la moda se divierte en buscar los estilos más locos y refinados de las grandes ciudades mezclando materiales y formas tra-

dicionales y vanguardistas. Todo para que la moda se viva como un juego y como un fuego.

Lilian

Cocina

Croquetas con camarones

INGREDIENTES:

1 cebolla mediana rallada, 400 grs. de filetes de merluza en trozos, 100 grs. de camarones limpios, picados grande, 2 cucharadas al ras de curry, 400 grs. de salsa blanca bien espesa, 2 yemas, 2 claras, sal y pimienta, a gusto, aceite, para freír, pan rallado, cantidad necesaria.

PREPARACION:

Rehogar la cebolla en un poco de margarina, con la sartén tapada para que no se dore.

Pasados unos minutos, incorporar el pescado; sazonar a gusto y cocinar hasta que el pescado esté totalmente desintegrado. Ese será el momento en que esté cocido.

Incorporar los camarones y el curry.

Dejar durante dos minutos y agregar la salsa blanca hirviendo y las yemas.

Revolver energicamente hasta ligar bien.

Condimentar nuevamente, si fuera necesario y retirar del fuego.

Dejar enfriar muy bien. Tomar porciones pequeñas y darles forma de esfera.

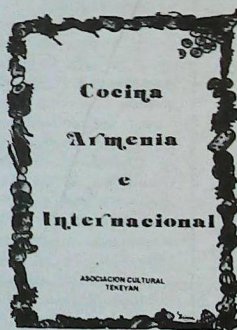
Pasar las croquetas por clara de huevo y pan rallado y freírlas en aceite bien caliente.

I. Tch.

En venta:

"Cocina Armenia e Internacional"

con las recetas de SARDARABAD

Adquiéralo personalmente en:
Niceto Vega 4779. Capital.
o por correo, enviando este cupón:

SOLICITO EL ENVIO DE
"COCINA ARMENIA E INTERNACIONAL"

Nombre:.....
Domicilio:.....
Localidad:.....Código:.....
Adjunto cheque N°:.....Banco:.....

Valor de la obra: \$ a 2.500 más gastos de envío \$ a 250

(cheques a la orden de Periódico Armenio Sardarabad -no a la orden-)

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams

Tucumán 1438 - Piso 7°
Tel. 40-6809/7112/49-7049

EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEdia BARTAMIAN

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

CALZADO CORRECTIVO
A PRUEBA
DE CHICOS
CALIDAD Y
DISEÑO

PLANTILLAS
CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian
también las pone
a sus pies

ARTICULOS DE ORTOPEdia EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEdia
Bartamian

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7° N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

RIGAR'S

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-2520
Horario de atención: Lun. a vier.
de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
278.315

Director
NAHABET NAHABETIAN

Corresponsalia, recepción de
aviso y suscripciones en
BRASIL

Sr. Hrair Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 SAN PABLO
T.E.: 813-6751

URUGUAY
Dr. Pedro Daniellian
Dionisio Coronel 129
T.E.: 39-8828 MONTEVIDEO

CORDOBA
Sr. Luis Sourenian
Carmacá 146
5.000 -CORDOBA-
T.E.: 51-4693